Leto XXIV., št. 83 | Poštnina plačana v gotovini Postgebühr bar bezahlt | Ljubljana, sreda 12. aprila 1944 | Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A. MILANO

Računi: za ljubljansko pokrajino pri poštno-čekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Deutsche Panzerverbände brachen in der Bukowina starken Sowjetwiderstand

Feindliche Angriffsgruppen in die Flanke gestossen. Schwerste sowjetische Verluste. — Der deutsche Abwehrerfolg südlich Pleskau Kämpfe an der Nordfront der Krim

Aus dem Führerhauptquartier, 11. April. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Nordfront der Krim dauern die schweren Kämpfe mit überlegenen feindlichen Infanterie- und Panzerkräften an.

Südwestlich und westlich Odessa zogen sich unsere Truppen auf die befohlenen Ziele zurück. Nordöstlich Tiraspol wurde ein feindlicher Einbruch abgeriegelt, westlich Orhei eine Einbruchsstelle aus den letzten Kampftagen eingeengt.

In der östlichen Bukowina brachen deutsche Panzerverbände starken sowjetischen Widerstand, stiessen feindlichen Angriffsgruppen in die Flanke und fügten ihnen zusammen mit rumänischen Truppen schwerste Verluste zu. Im Raum südlich Stanislau entrissen deutsche Panzergrenadiere zusammen mit ungarischen Gebirgstruppen die vorübergehend verlorengegangene Stadt Delatyn dem Feinde.

Zwischen Tschernowitz und Brody wurde die Säuberung des Geländes von versprengten feindlichen Kräften, die sich hartnäckig wehrten, fortgesetzt. Die tapfere Besatzung von Tarnopol hielt weiterhin starken feindlichen Angriffen stand.

Südöstlich Ostrow rannten die Bolschewisten nach Zuführung neuer Kräfte wiederum vergeblich gegen unsere Stellungen an. Die Bereinigung eines örtlichen Einbruchs ist noch im Gange. Südlich Pleskau griffen die Sowjets auch gestern nicht wieder an. Seit dem 31. März haben hier deutsche Truppen unter dem Oberbefehl des Generals der Artillerie Loch und unter Führung des Generalleutnants Matzky die Durchbruchsversuche weit überlegener feindlicher Infanterie- und Panzerverbände vereitelt und dem Feind hohe Menschen- und Materialverluste zugefügt. U. a. wurden 306 feindliche Panzer und Sturmgeschütze, sowie 121 Flugzeuge vernichtet. In diesen Kämpfen haben sich die oberschlesische 8. Jägerdivision unter Führung des Generalleutnants Volckamer von Kirchensittenbach sowie Sturmgeschützeinheiten unter Major Ernst Schmidt besonders bewährt.

An dem Erfolg der Abwehrschlacht hat die Luftflotte des Generals der Flieger Pflugbeil hervorragenden Anteil. Fliegende Verbände unter Führung von Oberst Kuehl und ein Flakregiment unter Oberstleutnant Bulla zeichneten sich besonders aus.

In mehreren Abschnitten der italienischen Südfront drangen Stosstrupps in stark ausgebaute feindliche Stellungen ein und vernichteten zahlreiche Bunker und Stützpunkte des Gegners mit ihren Besatzungen. Der Feind hatte hohe blutige Verluste und verlor eine Anzahl Gefangener.

Italienische Torpedoflugzeuge versenkten in der letzten Nacht vor Anzio einen feindlichen Transporter.

Ein an der Westküste von Rhodos gelandeter britischer Kommandotrupp wurde im Kampf bis auf den letzten Mann niedergemacht.

Bei der Abwehr feindlicher Bomberangriffe auf Ziele in den besetzten Westgebieten wurden am 10. April und in der vergangenen Nacht 29 feindliche Flugzeuge abgeschossen.

Nach einem Tagesvorstoss eines schwächeren feindlichen Fliegerverbandes in den nordwestdeutschen Raum flogen britische Störflugzeuge in der letzten Nacht nach West- und Mitteldeutschland ein.

Maršal Antonescu rumunski vojski

Bukarešta, 11. apr. Državni poglavar maršal Antonescu je izdal iz rumunskega glavnega stana dnevno povelje vojski, ki se glasi:

»Vojaki! Sovražnik je prekoračil Prut, preplavil Bukovino in vdrl v ozemlje Besarabije in Moldavije. Nova vrsta težkih bojev se pričenja za nas. Z vašo hrabrostjo in vašim bojem bo odločena usoda domovine in rumunskih domov. Z vašo voljo do zmage se bo izpolnil v današnjih težkih trenutkih smisel mnogih let, polnih naporov in krvavih žrtev.

Vojaki! Ob strani hrabrih nemških tovarišev ste v treh letih vedno znova premagali številne vojske. Vi ste premagali grozovite snežne viharje v zimi. Danes imate sveto dolžnost, da v tej pomladi, ki naj bo doba naše osvoboditve, preprečite sovražniku, da razširi svoje suženjstvo na naše moldavske brate.

Vojaki! Vi imate izkušene in vrle poveljnike. Sedaj imate boljše orožje, številne in boljše izvežbane edinice kakor ob pričetku boja. Vi prinašate v borbo odločnost naroda, ki brani svoja tla. Vi imate v svojih odločnih srcih in mišičastih rokah najmočnejše orožje: pravičnost naše stvari. Ta nam bo pomagala, da zmagamo tudi danes, ko prehaja borba v svoj višek. S svojimi žrtvami izpolnjujete življensko usodo naroda, s svojo hrabrostjo in žrtvami pa pomagate, da niso bile brezuspešne žrtve in trpljenje vaših prednikov. Vi se borite in zmagajte danes ob Prutu, jutri pa na zopet pridobljeni meji stare kneževske Moldavije. Življenje vaših staršev in otrok zahteva to od vas. Preteklost domovine vam to ukazuje. Pokažite narodu, da umemo umreti in zmagati. Pokažite svetu, da znamo zmagati, da ne umremo.

Vojaki! Vaši starši in vaši otroci, kralj in domovina stavijo vsa upanja v vas. Naše hrabre čete, ki so v neštetih bojih v teku stoletij padle, in naši hrabri prednики zrejo na vas in vas podžigajo. Sledite njih primeru!

Maršal Antonescu.«

Rumunski odpor proti sovjetskemu navalu

Bukarešta, 11. aprila. Na skupno židovsko režijo anglo-ameriško-boljševiškega bojevanja opozarja »Porunca Vremii« z ugotovitvijo, da bombardirajo rumunska mesta zgolj iz enostavnega razloga, ker trdovratnost, s katero se brani rumunski narod proti sovjetskemu navalu, uničuje račune židovstva, židovska plutokracija Anglije in Zedinjenih držav, izjavlja list, zahteva od nas, naj kapituliramo pred boljševizmom moskovskih židov, odpor Rumunije pa bo pomagal preprečiti zmagoslavje sovjetskih židov. S teroriziranjem rumunskega civilnega prebivalstva in z uničevanjem naših mest poizkušajo Anglo-američani utreti židovsko-boljševiški invaziji pot v Evropo. Politična svoboda Rumunije in obstoj rumunskega naroda nimata za Angloameričane nobenega pomena.

Naloge nove madžarske vlade

Budimpešta, 11. aprila. Za velikonočne praznike je priobčil list »Estiujsag« več izčrpnih programatskih izjav članov vlade in državnikov o Madžarski in nalogah, ki čakajo madžarsko vlado. Bivši min. predsednik in znani voditelj stranke za madžarsko obnovo Imredy je zahteval več poleta. Prepričan je, da so Madžari v vsem uvidevni in ne zahtevajo ničesar nemogočega.

Min. podpredsednik Racz smatra za prvo nalogo, da se v množici delovnih slojev zopet vzpostavi zaupanje v odgovornosti polno delo ter v naloge in žrtve za narod. Racz je mnenja, da mora biti madžarsko življenje čim bolj zgrajeno na temeljnih načelih novega evropskega svetovnega nazora narodnega socializma, kajti sicer ne bo moglo madžarstvo korakati sporedno s splošnim razvojem.

V zadnjih dneh je bilo ponovno poudarjeno, kako naj se narod notranjepolitično organizira, glede tega zavzema Imredy v svojih izjavah posebno stališče. Novi položaj je dal desničarskim strankam popolnoma druge in ugodnejše možnosti za organizacijo. Stranke in skupine, ki stoje na protiboljševiškem, rasno zaščitnem, narodnem in socialnem temelju, utegnejo imeti pred seboj zgolj en cilj: ustvariti političen položaj, ki bo omogočil popolno izkoriščanje vseh sil naroda za zmago v vojni. Zato se zavzema za popolno strnjenje sil in ustanovitev velike enotne organizacije.

V ostalih izjavah vodilnih političnih osebnosti imajo glavno vlogo uničenje židovstva, socialna vprašanja in zvišanje proizvodnje. Potrebo zvišanja proizvodnje poudarjata posebno minister za industrijo in preskrbovalni minister. Trgovinski minitser zahteva, da ne sme biti židovska trgovina na ta način ustavljena, da bi poznejši krščanski posestnik prevzel trgovino brez strank.

Japonsko prodiranje v Indijo

Tokio, 10. aprila. Prodiranje japonskih in narodno-indijskih čet proti indijskemu mestu Parelu po zadnjih vojnih poročilih še nadalje dobro napreduje. Anglo-indijske čete, močne okoli 2000 mož, ki so zbrane v glavnem 15 km južnovzhodno in 10 km vzhodno od Parela, so sedaj v srditih obrambnih bojih. Nadaljnje angleške sile, ki imajo zasedene še nekatere druge točke obrambnega pasa Parela, so že bile prisiljene k umiku proti vzhodu. Iz Parela je sovražnik hkrati poizkušal razbremeniti dele svoje 20. in 23. divizije, ki sta obkoljeni na področju Tamuja in bosta vsak čas popolnoma uničeni. Angleži so poslali v boj svoj 4. armadni zbor, močan okoli 12.000 mož s številnim topništvom in letalstvom, da odpre njihovim obkoljenim četam pot nazaj.

Deževni čas, ki se je sedaj že pričel in prihaja s severa proti jugu nad vse področje burmanskega bojišča, zelo otežuje operacije. Manipurska ravnica bo med deževjem spremenjena v ogromno močvirje, obenem pa bo nastopila prava tropska vročina.

Rangun, 11. apr. Zastopniki indijske neodvisne lige so 8. aprila pričeli trodnevna posvetovanja o takojšnjem mobiliziranju vseh indijskih sil v Burmi za uspešno nadaljevanje boja za indijsko svobodo. Na konferenci so prečitali izjavo Boseja, v kateri podčrtava ogromno nalogo, ki jo je treba rešiti za osvoboditev 388 milijonov Indijcev.

Prazne ameriške vabe Albancem

Ženeva, 9. apr. Zunanje ministrstvo v Washingtonu je ob peti obletnici priključitve Albanije k italijanskemu imperiju objavilo 7. aprila posebno izjavo. V njej pravi, da vlada Zedinjenih držav nikoli ni priznala te priključitve. Danes poziva albanski narod, naj »zedini svoje napore proti nacionalističnemu sovražniku in pospeši obnovo svobode svoje države, po kateri tako zelo hrepeni.« S takšnimi zlaganimi zjavami Washinton gotovo ne bo utegnil privabiti albanskega naroda. V Albaniji vedo, kaj se morajo zahvaliti osnim silam. Zaradi novega reda je albanskemu narodu zajamčeno njegovo lastno življenje, njemu se mora Albanija zahvaliti za bistveno razširjenje svojih mej. Kaj pa bi imela Albanija pričakovati od zaveznikov, ji kaže primer Italije. Kdor ima dokaz za hinavščino anglo-ameriško-boljševiške politike tako tik pred nosom kakor Albanija, je že s tem dovoljno opozorjen.

Letalski boji nad severnozapadno Nemčijo

Berlin, 11. apr. Kakor smo zvedeli, so danes okoli 11. dopoldne močnejši nemški lovski oddelki napadli severnoameriške bombniške oddelke, ki so z lovsko zaščito prileteli nad severnozapadno Nemčijo. Pravkar so nad področjem Hannover-Braunschweiga ogorčeni letalski spopadi z nasprotnikom, ki prodira dalje nad ozemlje Reicha. Posebno bombniške oddelke nemški lovci srdito napadajo. V obrambnih pasovih protiletalskega topništva je bil otvorjen gost zaporni ogenj. Tudi nad obalo Vzhodnega morja so se razvili letalski boji med nemškimi lovskimi oddelki in severnoameriškimi letalskimi oddelki.

Številne sestrelitve ameriških bombnikov

Berlin, 10. apr. Na velikonočno nedeljo opoldne so prileteli v zaščiti lovcev nad Severno in Vzhodno morje in nad severnozapadno ozemlje Reicha oddelki težkih severnoameriških bombnikov. Že nad Kielskim zalivom so močne sile nemške letalske obrambe napadle sovražne oddelke. Razvili so se siloviti letalski boji, ki so se nadaljevali do meklenburško-pomorjanskega področja.

Tudi ob povratku so nemška lovska in rušilna letala neprestano napadala severnoameriške bombnike. Tudi protiletalsko topništvo v sestavu letalstva je učinkovito posegalo v boje. Opažene so bile številne sestrelitve sovražnikovih letal.

Stockholm, 10. apr. Več štirimotornih severnoameriških bombnikov je v nedeljo priletelo nad Švedsko, kakor javlja švedski generalni štab. Šest letal je moralo pristati na letališču južnozapadnega švedskega pristaniškega mesta Malmöja, tri nadaljnja na letališču Rinkabyja, eno v bližini južnovzhodnošvedskega pristaniškega mesta Kalmara in eno v obalnem vodovju neposredno pred zapadnošvedskim obalnim mestom Ystadom. Letala in posadke so švedske oblasti pridržale.

Brezuspešna letalska vojna proti Nemčiji

Stockholm, 8. apr. V zadnji številki lista »Foreign Affaire«, vodilnem ameriškem zunanjepolitičnem glasilu, ugotavlja vojaški strokovnjak lista »New York Times« Hanson W. Baldwin nekatera omembe vredna priznanja o letalski vojni. Med drugim omenja, da se niso izpolnile nade gotovih krogov Zedinjenih držav za odločujoče dejstvo teh napadov. »Ob koncu leta 1943,« piše Baldwin, »so morali v Zedinjenih državah kakor tudi v Angliji priznati, da letalski napadi ne bodo zadostovali, da bi Nemčiji zadali ‚tako zvani milostni sunek'«. Iz teh razlogov ne gledajo danes kakor v l. 1943 na te napade kakor na sredstvo, da bi zbili Nemčijo na tla, temveč jih smatrajo kot pripravo za drugo bojišče.« Baldwin označuje to drugo bojišče kot nujnost ter svari nujno pred tem, da bi tveganje drugega bojišča precenjevali. »Če se izjalovi naš napad na evropski kontinent, kar se lahko zgodi, bomo uničeni. Vojne še nismo dobili.«

Švicarski protest v Washingtonu

Vigo, 9. apr. Švicarski poslanik v Zedinjenih državah je na veliki petek osebno poročal zunanjemu ministru Hullu o bombardiranju Schaffhausena in je zahteval potrebne ukrepe za preprečenje nadaljnjih bombardiranj.

Bern 9 apr. »Journal de Geneve« prinaša poročilo o položaju na Balkanu ob posebnem upoštevanju izjave Molotova in opozarja, da je posebno zadržanje boljševikov nasproti »osvobojenim« poljskim ozemljem za balkanske narode dokaj malo ohrabrujoče. Tudi bedna usoda Italije po kapitulaciji nudi prav ostrašujoč primer.

V zavezniški službi potopljene ladje

Stockholm, 11. aprila. Kakor javlja »Stockholms Tidningen« iz Londona, je norveška trgovska mornarica, ki je v službi zaveznikov, izgubila po 9. aprilu l. 1940 okoli 50% ladij. Nad 2.000 norveških pomorščakov je izgubilo življenje.

Atentat na mehiškega predsednika

Ženeva, 11. aprila. Po Reuterjevi vesti je neki častnik mehiške vojske poizkušal v Narodni palači umoriti predsednika Camachoja. Camacho se je boril s častnikom in je trdno držal atentatorjeve roke. Med tem so mu ordonanci odvzeli samokres. Podobrobno poročajo, kakor javlja Reuter, da je častnik streljal iz največje bližine na predsednika, vendar pa je zgrešil.

Srbski minister o položaju

Beograd, 10. apr. Prosvetni minister Jonič piše v nekem članku med drugim:

»Borba, ki se sedaj vodi, gre za življenje in smrt. Celo tisti, ki pasivno gledajo na dogodke, so se v resnici odločili namreč proti samim sebi, ker nasprotnik ne spi. Boljševiki so to dokazali, saj so v sleherni deželi, ki so jo zasedli, takoj odstranili vse vodilne ljudi v mestih in vaseh. Tudi srbski tolovaji morijo učitelje, duhovnike in najuglednejše kmete, ker ne morejo rabiti ljudi, ki mislijo z lastno glavo, temveč zgolj nedoletne iz katerih delajo janičarje. Vsi, ki ovirajo iz osebnih razlogov ustvaritev narodne fronte proti tej needinosti, morajo biti odstranjeni, ker gre za nadaljnji obstoj srbskega naroda.«

Badoglio je moral priznati Broza-Tita

Ženeva, 11. aprila. Po poročilu agencije »Exchange Telegraph« iz Londona je bila med Badoglijem in zastopnikom tolovajskega poglavarja Broza podpisana pogodba, ki določa obojestransko priznanje ter potrditev delov Badoglijevih čet poveljstvu Broza. S tem ponižujočim dogovorom žanje Badoglio prvo plačilo za svojo podreditev Moskvi. Pogodba z boljševiškim tolovajskim poglavarjem zadostno označuje strmo pot navzdol tega izdajalca.

Nemški oklopniški oddelki so zlomili v Bukovini močan sovjetski odpor

Sovražnikove napadalne skupine napadene v bok — Najtežje sovjetske izgube — Nemški obrambni uspehi južno od Pskova — Boji na severnem bojišču Krima

Führerjev glavni stan, 11. aprila. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na severnem bojišču Krima se nadaljujejo težki boji z nadmočnimi sovražnikovimi pehotnimi in oklopniškimi silami.

Južno-zapadno in zapadno od Odese so se naše čete umaknile na ukazane cilje. Severno-vzhodno od Tiraspola je bil zajezen sovražnikov vdor, zapadno od Orgljeva pa je bil zožen neki vdor iz zadnjih bojev.

V vzhodni Bukovini so nemški oklopniški oddelki zlomili močan sovjetski odpor, napadli sovražne napadalne skupine v bok in jim prizadele skupno z rumunskimi četami najtežje izgube.

Na področju južno od Stanislavova so nemški oklopniški grenadirji skupno z madžarskimi planinskimi četami iztrgali sovražniku mimogrede izgubljeno mesto Delatin.

Med Černovicami in Brodi smo nadaljevali čiščenje ozemlja razpršenih sovražnih sil, ki so se trdovratno branile. Junaška posadka Tarnopola je še nadalje vzdržala močne sovražnikove napade.

Južno-vzhodno od Ostrova so boljševiki po dovozu novih sil ponovno brezuspešno naskakovali naše postojanke. Čiščenje nekega krajevnega vdora je še v teku. Južno od Pskova sovjetske čete tudi včeraj niso napadale. Od 31. marca so tukaj nemške čete pod vrhovnim poveljstvom generala topništva Locha in pod poveljstvom generalnega poročnika Matzkyja preprečile poizkuse prodora mnogo nadmočnih sovražnih pehotnih in oklopniških oddelkov ter prizadele sovražniku velike izgube ljudi in gradiva. Med drugim je bilo uničenih 306 sovražnikovih oklopnikov in naskakovalnih topov ter 121 letal. V teh bojih so se posebno odlikovali zgornješlezijska 3. lovska divizija pod poveljstvom generalnega poročnika Volckamerja von Kirchensittenbacha ter edinice naskakovalnih topov pod poveljstvom majorja Ernsta Schmidta.

Pri uspehu obrambne bitke ima odličen delež letalstvo pod poveljstvom letalskega generala Pflugbella, posebno pa so se odlikovali letalski oddeki pod poveljstvom polkovnika Kuehla in polk protiletalskega topništva pod poveljstvom podpolkovnika Bullaja.

V več odsekih italijanskega južnega bojišča so prodrli udarni oddelki v močno zgrajene sovražnikove postojanke ter uničili številne nasprotnikove bunkerje in oporišča s posadkami vred. Sovražnik je imel velike krvne izgube in je izgubil večje število ujetnikov.

Italijanska torpedna letala so v zadnji noči potopila pred Anzijem sovražnikovo prevozno ladjo.

Angleški oddelek komandosov, ki se je izkrcal na zapadni obali Roda, je bil v boju uničen do zadnjega moža.

Pri obrambi sovražnikovih bombniških napadov na cilje v zasedenih zapadnih ozemljih je bilo 10. aprila in v pretekli noči sestreljenih 29 sovražnikovih letal.

Po dnevnem sunku slabotnejšega sovražnega letalskega oddelka nad severnozapadno nemško področje so priletela angleška motilna letala v zadnji noči nad zapadno in srednjo Nemčijo.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 10. apr. Rumunsko vojno poročilo z dne 10. aprila se glasi:

Na Krimu, na jugu Črnega morja in na Perekopski ožini so nemške in rumunske čete odbile nove močne napade sovražnika. Vzhodno od Dnjestra, na prostoru severno od Odese so nemško-rumunske čete v hudih obrambnih bojih. V srednji Besarabiji so bili odbiti sovjetski napadi v okolici Orgejeva. Severno od Jasija je položaj neizpremenjen. Zapadno od Jijije so se naše zaščitnice načrtno umaknile na nove črte.

Bukarešta 11. apr. Ponedeljkovo rumunsko vojno poročilo se glasi:

Na Krimu, na predmostju Sivaša in na Perekopski ožini se nadaljujejo močni sovražnikovi napadi. Nemško-rumunske čete so v tem odseku v težkih bojih s sovražno pehoto, podprto z oklopniki, zajezile vdore. Težki obrambni boji proti nadmočnim sovražnim silam severnozapadno od Odese še trajajo. Mesto Odesa je bilo izpraznjeno.

V srednji Besarabiji so bili odbiti vsi sovražnikovi napadi, ki so bili v odseku Orgejeva najsrditejši. Protinapad rumunskih čet, podprtih z nemškimi motoriziranimi edinicami, severnozapadno od Jasija, je pripomogel, da smo zopet osvojili več krajev, ki jih je sovražnik zavzel prejšnjega dne. Južno od Harlauja in v odseku Sereta je sovražnik pridobil v bojih z našimi zaščitnicami ozemlje.

Večja nemška bojna skupina se je ob Dnjestru uspešno prebila

Berlin, 10. apr. Nedeljsko vojno poročilo javlja, da se je močnejšim oddelkom vojske in SS pod vrhovnim poveljstvom generala oklopniških čet Hugeja posrečilo v 14 dnevnih težkih bojih na področju Kamenca Podolskega na jugu vzhodnega bojišča preprečiti obkoljevalne poizkuse številčno mnogo nadmočnih sovražnih oddelkov, jih v težkih bojih premagati in se združiti z nemškimi oddelki, ki so napadali od zapada za razbremenitev nemških čet. Dan in noč se boreč na najtežjem ozemlju, ponoči vrh tega na izredno dolgih pohodih po zasneženih in zablatenih poteh so si izsilili nemški oddelki, ki so napadali od vzhoda in zapada, lep uspeh.

Ta uspeh ponovno dokazuje neomajno premoč in visoko bojno moralo nemškega vojaka. Bojni skupini, ki je od zapada napredovala proti boljševikom, borečim se s skrajno zagrizenostjo, ni uspelo zgolj priboriti si prosto pot iz obkolitve, ki jo je nameraval sovražnik, temveč je tudi v okviru večjih operacij uspešno preprečila sovražnikov prodor v smeri na Lvov. V bojih zadnjih treh dni je uničila neka nemška zaščitnica 28 sovjetskih oklopnikov. Drugi deli te zaščitnice so preprečili poizkus neke sovražnikove skupine v moči polka, da bi izpadla proti severu. Sovražnikov istočasno razbremenilni napad od severa je bi odbit po uničenju 3 oklopnikov in 15 protioklopnih topov.

Na predmostju Sivaša je rumunski polk odbil sovražnikov napad in izkrcavanje s polotoka Čurjuka proti jugu. Na drugem mestu krimskega bojišča je uspelo sovražniku nekaj vdorov, vendar je bil v protinapadu povsod vržen nazaj in zgolj na enem vdoru so še boji z spremenljivimi uspehi. Skupno je bilo v bojih 8. aprila uničenih na Krimu 17 sovjetskih oklopnikov.

Na področju Odese so uničili nemški grenadirji v izpremembi polnih bojih z močnimi boljševiškimi silami 10 oklopnikov. Dalje severnozapadno med Dnjestrom in Prutom je potekel dan brez večjih bojev.

Iz Stanislavova so se nemške in madžarske edinice uspešno prebile proti vzhodu in zavzele večje število krajev. Nemški oddelki so očistili severno obrežje Dnjestra pred Stanislavovom.

Na prostranih področjih med Odeso in zgornjim Dnjestrom so močni oddelki nemških bojnih letal napadli z bombami in strojnicami sovražnikova oklopniška čela in topniške postojanke. Razdejali so številne oklopnike in topove ter podpirali lastna oklopniška čela v napredovanju.

Na področju južno od Tarnopola sta dva boljševiška polka s podporo številnih oklopnikov in bojnih letal napadla nemško predmostje, ki so ga postavili lovci. Bila sta odbita z izgubami in sta izgubila tudi 25 oklopnikov. Lovci so nato razširili svoje predmestje. Mesto Tarnopol je bilo stalno obstreljevano. Napadi sovjetske pehote, ki so jih popoldne ponovno podvzeli z zapada proti Tarnopolu, so bili razen nekaj maloštevilnih vdorov na severnem in južnem robu mesta odbiti. Hudi boji so trajali do noči.

Južno od Brodov so odbile nemške čete, ki so napredovale za strajenje neke front-ne luknje, obupne poizkuse izpada obkoljenih sovražnih sil.

V noči na 9. april so bile sovražnikove zveze z ozadjem z množestvenim napadom nemških težkih bojnih letal na železniško križišče Fastov južno od Kijeva občutno poškodovane, železniške naprave, strelivo, zaloge pogonskega goriva ter drugo oskrbovalno blago pa uničujoče zadeto.

V Kovelju so nemške čete očistile zapadno od Turje mestni okraj sovražnika.

V severnem odseku vzhodnega bojišča so sovjetske čete južnovzhodno od Ostrova in južno od Pskova nadaljevale z veliko ogorčenostjo in podporo oklopnikov in bojnih letal svoje težke napade. Trdovratni nemški branilci so odbili vse napade in uničili skupno 18 oklopnikov. Pri Pskovu je sovražnik enajstkrat brezuspešno naskakoval v moči bataljona do polka nemške postojanke, pri čemer je imel velike izgube.

Na bojišču pri Narvi so boljševiki v noči na 8. april deloma razbili obkolitev dela njihovih sil, naslednjega popoldne pa je nemškim četam ponovno uspelo zamašiti luknjo ter vzdržati vse poizkuse izpada in razbremenitve. Do večera je bil obkoljeni del, razen majhnih ostankov, uničen.

Dne 8. aprila so sile nemške protiletalske obrambe uničile 67 sovražnikovih letal.

Boji v Italiji

Berlin 10. apr. Na južnoitalijanskem bojišču je potekla sobota razen obojestranskega delovanja izvidniških čet brez večjih bojev. Nemški udarni oddelki so prizadeli pri Arielli in v obalnem odseku sovražnim oddelkom deloma velike izgube. Sovražnikovi sunki so bili odbiti in dovedeni ujetniki. Nemci so uničili dve nasprotnikovi strojnici in porušili neko hišo, zasedeno po sovražniku. Nemško topništvo je na cesti Terelli razpršilo sovražno oskrbovalno kolono in uničilo s polnim zadetkom neki bunker.

Na Nettunskem predmostju je bilo vzhodno od Biadaretta in severno od Colle-Carana odbitih več sovražnikovih oklopnikov ter močnejši izvidniški oddelek, ki je utrpel izgube. Nemški oddelki so uspešno izvedli udarne akcije na področju Borgo—Piave in proti Isola Belli.

Zadetki nemškega topništva so povzročili v preskrbovalnih skladiščih nasprotnika požare in eksplozije. Več hiš, ki jih je imel sovražnik zasedene, je bilo porušenih. Dalnostrelne baterije so zasule mestno in pristaniško področje Anzija in Nettuna z motilnim ognjem. Protiletalsko topništvo je s streli zažgalo neko kolodvorsko skladišče Anglo-Američanov. Nemški letalski napadi v noči na 9. april so bili usmerjeni na cilj v Nettunu.

Preprečena vstaja v republiki San Salvador

Madrid, 8. apr. »EFE« javlja iz Buenos Airesa, da se je državni udar proti generalu Martinezu po obvestilih iz San Salvadora ponesrečil. Bili so zgoli manjši pulični boji in streljanje. Šef revolucijskega pokreta je bil polkovnik Tito Calvo.

Godovanje prezidenta generala Rupnika

Ljubljana, 11. aprila

Ob pokrajinske uprave prezident general Leon Rupnik je praznoval danes svoj imendan. Ob pol 11. je pričela igrati godba slovenskega domobranstva pred pročeljem pokrajinske palače venčke narodnih pesmi. Prezidentu so prišli h golu čestitat višji skupinski vodja SS general Rösener, podpolkovnik Balke in stotnik Schlufer, poveljnik Slovenskega domobranstva podpolkovnik Krener s pomočnikom podpolkovnikom Vizjakom in načelnikom štaba podpolkovnikom Peterlinom, pomočnik dr. Majcen z načelniki oddelkov in šefi samostojnih odsekov v imenu vsega uradništva pokrajinske uprave, dr. Kante kot zastopnik upravnika policije, zastopstvo mestne občine ter zastopstvo bojevnikov s šefom tiskovnega urada Majcetom na čelu.

Ljubek je bil prizor, ko so izročila dekleta v narodnih nošah in fantje g. prezidentu lep domač šopek z narodnimi trakovi kot pozdrav in voščilo slovenske mladine. Govornik mladinske delegacije je zagotovil slavljencu, da mu bo mladina vedno sledila po edino pravilni poti, ki jo je naznačil on sam. Ga. prezidentova z gospo hčerko sta sprejemali voščilce z resnično domačo prijaznostjo. Poleg navedenih predstavnikov in prezidentovih sinov gg. kapetana Vuka in poročnika Ženija so prišli čestitat g. prezidentu še mnogi drugi zastopniki našega javnega življenja ter številni osebni znanci in prijatelji. Tem voščilom se pridružuje vsa slovenska javnost in želi g. prezidentu še mnogo zdravih, srečnih in plodonosnih let.

Prezident general Rupnik slovenskim kmetom

Za Veliko noč je izšla prva številka »Kmetijskih novic«, novega službenega glasila Kmetijske zbornice. Za to prvo številko kmetijskega, stanovskega in strokovnega lista, ki bo izhajal po dvakrat na mesec, je napisal šef pokrajinske uprave g. prezident Leon Rupnik naslednjo pomembno uvodno besedo:

Bistvo slovenskega naroda tvori slovenski kmet. Zemeljski prostor, ki nam ga je namenila božja Previdnost, obdeluje, neguje in oblikuje on. Vsi ostali stanovi izhajajo iz kmečkega stanu. Mi vsi, ki tvorimo slovensko narodno skupnost, izhajamo iz kmečkega stanu. Kmet hrani in ohranja naš narod, kmet dovaja naši narodni skupnosti svežo, krepko, zdravo kri. Istočasno pa je kmet tudi naš branitelj. Dajal je in še daje borce za obrambo pred našimi sovražniki. Prav sedaj stoji naš kmet v sredi boja s smrtnim sovražnikom človeštva — s komunizmom in njegovimi morilskimi tolpami.

Naš kmet ljubi svojo skopo zemljico bolj kot svoje življenje. Po ljubljeni rodni grudi rije z vso silo svojega srca, svoje duše in svojega telesa. Prenaša tudi največje nesreče, bolesti in težave. Zaradi svoje marljivosti in miroljubnosti prenaša kot bogaboječ, zaupajoč in pobožen kristjan več kot je v mejah človeške možnosti. Ker pa ga je judovski, satanski bes pripeljal do obupa, je prijel za orožje in se brani kot lev.

Tako se bo naš kmet branil vseh sovražnikov. Premagal bo komunistične tolpe, rešil našo narodno skupnost, zopet postavil ruševine, spet oral, sejal, žel, vse nas zopet hranil, nas s svojo krvjo obnovil in nas skoval v močno narodno skupnost na našem, v trudu in znoju zgrajenem, lepem zemeljskem raju.

Zato te, ljubi, vrli slovensk. kmet, vsi pozdravljamo, ker enotno organiziran in voden od tebi enakih greš za tem, da zopet obdelaš našo zemljo in postaneš naši narodni skupnosti korenina in debla.

Z našimi vročimi željami za blagoslov Božji naj te Bog spremlja k sreči in napredku naše slovenske domovine in našega slovenskega naroda. Od tebe, tvojega razuma, tvojega zaupanja v Boga, tvoje marljivosti, tvoje odpornosti in tvoje srčnosti zavisi, da se bomo kot slovenska narodna celota častno odrezali in da bomo potem kot pozitiven sodelavec v skupnosti evropskih narodov zasedli prostor, ki nam je namenjen.

Mladina, naprej!

Velikonočni radijski govor Stanka Kocipra ob polletnici nastopa prvih domobranskih prostovoljcev v Ljubljani — Mladina odklanja strankarstvo in klikarstvo ter sledi edino pravilni poti generala Rupnika

Mladi pisatelj, domobranski poročnik g. Stanko Kociper, je eden prvih pionirjev slovenske domobranske misli. Njegov radijski govor ob prvem pohodu zdrave slovenske mladine po ljubljanskih ulicah dne 10. oktobra l. l. je navdušil mlada srca in močno odjeknil v vsej javnosti. Ob polletnici tega pomembnega pohoda je g. Stanko Kociper na Veliko noč spet spregovoril po radiu. Orisal je ogromni napredek slovenskega preporoda v tem kratkem razdobju. Ostro je odklonil vsakršno strankarstvo in klikarstvo ter poudaril, da hoče mladina strnjena hoditi po edino pravilni poti, ki jo ji je pokazal prezident general Rupnik. Govor g. Kocipra se glasi:

Vedno slišimo, da je mladina tista, ki odloča o usodi naroda in oblikuje velike dobe v zgodovini narodov.

Nihče danes več ne dvomi, da mali slovenski narod doživlja svoje velike dni, od katerih sta odvisna njegovo bodoče življenje in v veliki meri celo njegov obstoj. In glejte! V resnici je prav slovenska mladina tista, ki v žrtvah in v veri v svoj narod gnete nove oblike slovenske bodočnosti.

Kadar mislim na vse to, se vedno z doživetim zadovoljstvom spomnim nedelje 10. oktobra lanskega leta. Še tri sto fantov ni bilo, ki so tisto nedeljo prvi stopili z neomadeževano slovensko zastavo na ljubljanske ulice, katere so bile vse kaj drugega kakor prijazne porajajoči se veliki slovenski domobranski ideji, ki jo je samo iz globoke skrbi za ogroženo življenje slovenskega naroda zanetil toliko opsovani in oblateni slovenski general Rupnik.

Nastop teh fantov na ulici že čisto zmešane Ljubljane je takrat marsikomu pomenil naravnost predrznost. Tudi meni, ki sem imel takrat čast, s tega mesta spregovoriti svetu prvo domobransko besedo, se je ta manifestacija zdela mladostna predrznost. Toda ravno zato sem trdno veroval v uspeh domobranske misli in v zmago narodnostno zavednega, zdravega slovenskega naroda, ker je s tem domobranski pokret, ki se je takrat šele porajal, v pripravljenosti največjih idealistov dobil mladostni pečat in s tem znamenje zmagujočih.

Podoba Ljubljane pred pol leta

Niso pa tako mislili vsi.

Nastop tistih golorokih fantov, ki so se neoboroženi upali stopiti na blato, katero se je v dveh in pol letih komunistično-badoljevskega pobratimstva nabralo na ulicah slovenske prestolice, se jim je zdel posmeha vredno burkaštvo. Mnogi niso hoteli videti z globoko resnostjo prevlečenih obrazov in so njihove zahteve ocenjevali kot nadute grožnje. Prezrli so njihove stisnjene, na udar pripravljene pesti. Prezrli so bolečine stisnjene zobe, ki so pričali zavest resnosti in pripravljenosti na največje žrtve. Spregledali so ostri pogled in jasno čelo, s katerim je šlo teh tri sto fantov z globoko vero v življenje slovenskega naroda tudi naproti smrti, ki so jo morali slutiti na svojem pohodu in ki je do danes tudi že zares pobrala nekatere izmed njih ter jih uvrstila med zbor herojev, ki so dali svoje mlado življenje za rešitev in zmago marljivega, poštenega in pobožnega slovenskega naroda. S čisto slovensko zastavo, simbolom resničnega slovenstva na čelu, s stisnjenimi zobmi, jasnim pogledom in vedrim čelom, v dušah pa z zaupanjem v božjo pričujočnost in z visokimi ideali slovenskega naroda v srcih so šli vzvišeno skozi topoglavi posmeh in spogledovanje opičje našarjene ljubljanske promenadne golazni. Neomajna vera v vstajenje slovenskega naroda, ki se mu je spričo svetovnega položaja in nazorja stavil na pot samo še mednarodni, zločinski, židovski boljševizem, jih je dvigala visoko nad moralno in miselno osmrajeno blato ljubljanskega pocestnega javnega mnenja, ki so ga ustvarili tropsko okuženi savojski polizanci v družbi z vlačugami iz najrazličnejših ljubljanskih krogov, in za katerim je drla Ljubljana brez najmanjšega kritičnega čuta in zavesti odgovornosti.

Zato je tisto nedeljo marsikateri, v svojo tarzansko pričesko, širokokrajni klobuk, atletsko vatirane rame in ozke hlačke zaljubljeni junak in salonski lev moral okusiti pripravljenost slovenske domobranske mladine, ko ga je po zasmehljivem, finem obrazku oplazila trda domobranska pest s takšno silo, da se je kot splašen kužek zatekel v svoj oblazinjeni brlog v solze izlivat svoje romantične simpatije do boljševiških nasilnikov nad resnične svobode željnim slovenskim narodom.

Takšna je bila podoba Ljubljane in takšen je bil položaj točno pred pol letom.

Nezadržni pohod domobranstva

Danes sem pa ponosen, da ob polletnici, odkar je zdravi del slovenske mladine stopil prvi na ulico in se postavil za generala Rupnika in s tem v vrste svoji krvi in zemlji zvestih borcev za rešitev in novo življenje slovenskega naroda, lahko govorim svojemu narodu in svetu v imenu tisočev v ognju in krvi preizkušenih borcev.

Namesto onih tri sto neoboroženih fantov lahko sedaj ljubljanske ulice z dopadenjem ali brez njega dan za dnem gledajo slovenske vojake, zbrane iz vseh koncev ljubljene slovenske domovine, kako strumno, krepko, moderno oboroženi in odlično opremljeni korakajo za svojo vojaško godbo in si s pesmijo podžigajo odločen korak k velikim ciljem. **V njihovih krepkih potezah dodelanih vojakov, ki jih je izvežbal nemški vojak, žari odsev zmag v Kočevju, Velikih Laščah, Hotederšici, na Rovtah, Trški gori, Toplicah, Javorovici in Hrušici na Gorjancih in kjer so še pač ti najboljši sinovi svojega naroda do zadnjega moža brisali bataljone zločincev iz seznama hlapcev protislovenskih komunističnih nasilnikov Kidričevega in Baeblerjevega kova.** Ali pač vidi ona Ljubljana, ki je sedaj nenadoma polna usmiljenja do svojih plašnih ušivcev v gozdovih, za žrtve kočevskega procesa in one v Mozlju in Grčaricah pa ni imela druge besede kot naučeno psovko, ali vidi, kako gre sedaj ta mladina mimo nje s posmehom in prezirom? **Z njo gre zavest, da je kljub zgražanju ljubljanskih komunističnih krogov ves narod za njo, kadar gre v boj ramo ob rami z nemškim vojakom! Iz te zavesti pa kipi samozavest, ki je bila že tolikokrat potrjena v zmagah in uspehih.**

Ljubljanska visoka politična družba se še vedno lahko naslaja ob londonskem radiju **nad bedastimi lažmi, ki vrejo preko roba Titovega zločinskega propagandnega lonca, kjer se kuha bes in gnev zaradi razkrinkanih protinarodnih namenov njegovih tolp, ki jim narod povsod zapira vrata. Mi se njihovim žalostno-smešnim modrijanskim obrazom lahko samo smejimo, ker smo isti dan, ko je londonski radio razglasil padec nekakšne novomeške trdnjave v roke »legendarnih partizanskih junakov«, z novomeškimi domobranci na Javorovici globoko v gozdovih Gorjancev za večne čase popolnoma, do zadnjega moža »demobilizirali« 4. bataljon Cankarjeve »udarne« brigade, ravnokar pa smo dobili sporočilo, da so enako energično isti novomeški domobranci opravili svoj posel v Hrušici na Gorjancih. V resnici so največjega pomilovanja vredni oni tepčki — pa naj imajo še toliko diplom — ki lahko goltajo novice iz »osvobojenega ozemlja«, katere daje oni londonski radio, ki jim je z vso prepričevalnostjo dopovedoval, da je tudi Ljubljana padla v komunistične roke in da se hude borbe vrše samo še okrog nebotičnika...**

Vse besnenje in zavijanje slabo skritih ofarskih privržencev ter vsa njihova agitacija nam dajeta le priložnost za nekaj trenutkov prijetnega smeha, ki se nam po resnem vojaškem delu kar prileže. Vse laži, ki jih onemogli bes brizga na Slovensko domobranstvo, ki pa jih domobranci dan za dnem postavljajo na glavo, našim fantom le dokazujejo, da so na pravi poti. Mislim tudi, da bi manj zasleplјencev spregledalo, če bi mi še tako trdili, da nekaj ni res, kakor jih spregleda tako, ko njihovi polbogovi trdijo, da je nekaj res, o čemer se sami prepričujejo, da ni res. Vzemimo za primer samo ono bedastočo o zavzetju Novega mesta in Ljubljane. Tako sami lomijo zaupanje vase, kar nam lahko samo koristi. Mi pa se poleg tega prav tako zabavamo, kakor smo se zabavali ob poročilu onih, ki so »v naskoku zavzemali trdnjavo Vič«. Zabava pa krepi naše sile in voljo; posebno, če je tako otipljiv dokaz naših uspehov. Zato sedaj javno prosimo »tovariša« Kocbeka, šefa komunistične agitacije, naj za božjo voljo še poveča svoje »obveščevalno« delovanje, ki koristi samo nam. Čim večja bo namreč njegova agitacijska delavnost, čim bolj pridno bo preko Titovih oddajnikov pošiljal v London na razglasitev domišljije svojih skisanih možganov, tem več somišljenikov si bo odbil, ker bodo tako videli tem več njegovih laži. S tem pa bo pomagal tudi še bolj jekleniti naše vrste.

Mladina je nosilec slovenskega preporoda

Če samo bežno pregledamo uspehe šestih mesecev obstoja Slovenskega domobranstva, vidimo, da je bilo zares opravljeno ogromno delo, ki ga je slovenska mladina opravila z neomajno vero v svoj narod.

Zato si pa naj vsi in za vselej zapomnijo: Na pohodu je slovenska mladina! In če trdijo, da mladina oblikuje zgodovino naroda, naj si iz tega potegnejo primeren zaključek:

Tri sto golorokih fantov se je razrastlo v tisoče izdelanih vojakov, ki jim visoki ideali in ljubezen do slovenskega naroda niso prav nič branili sprejeti orožja in navodil iz rok nemškega vojaka, ki je dal največji krvni davek usodi za to, da bo bodoča pomirjena Evropa rešena nevarnosti prežeče boljševiške nevihte in ima zato tudi vso pravico da vodstva protiboljševiškega boja — tudi pri nas. Zapomnijo si naj, da je — vsem tem nasprotnim predsodkom minule dobe nakljub — na pohodu nekaj tisoč mladih slovenskih idealistov in fanatičnih rodoljubov, ki so premagali ovire dvajsetletne napačne vzgoje, katera jih je v praznem šovinizmu hotela narediti dobre revolucionarje za preoblikovanje slovenskega kmečkega naroda v brezizrazne kolhoznike, pa so v osnovni želji po življenju postali revolucionarji slovenskega preporoda.

V svoji veri v narod, v odpovedi, v disciplini čustev je ta mladina prevrgla tudi smer slovenskega političnega izživljanja na uspešnejšo plat. V tej mladini ima sedaj slovenski narod vse jamstvo, da bo živel in da si bo s preizkušenimi silami ustvaril pogoje bodoče sreče. Zakaj vse plesnive bogove in bese je ta mladina zavrgla v ropotarnico in si napisala na vhod v novo bodočnost eno in edino geslo: Koristiti narodu!

Na tem osnovnem načelu so zrastli vsi dosedanji uspehi mlade domobranske vojske, ki jih ne more več tajiti niti njen največji sovražnik. Na tem načelu pa bo slovenska mladina, ki si sedaj utrjuje svoje sile v boju z zahrbtnim sovražnikom, zgradila nove pogoje bodočemu življenju slovenskega naroda v družbi s svobodnimi narodi bodoče Evrope. Presodila je svoje sile, presodila je zmožnosti, s katerimi mali slovenski narod lahko razpolaga, in v mejah teh možnosti bo iskala pota in sredstva za srečnejše izživljanje zdravih narodovih sil in tako mali narod na trdnih temeljih realnosti dvignila na dostojno višino.

Slovenska mladina je s svojim nastopom dokazala, da ji ne gre za nikakšno strankarsko politiko, kakor so ji hoteli to natveziti ljudje, ki bi se radi izmaknili odgovoru na usodno vprašanje, katerega čas neusmiljeno stavi pred nas. S tem je izbila iz rok oprezneže v in računarjev vsak razlog nezaupljivosti in dokazala, da so vsi, ki se aktivnemu sodelovanju odtegujejo, neposredno ali posredno v službi komunizma. Temu odgovarjajoče bo tudi v bližnji ali kasnejši bodočnosti vsak dobil plačilo po svojem trudu. Narod je v nevarnosti pri svojih koreninah in po načelu: koristiti narodu, bo tudi naš narod nekoč vprašal: »Kje si bil, rojak, ko so bili časi usodni?«

Program slovenske mladine

Slovenska mladina, vsa čista v svojem idealizmu, ve že od vsega začetka, da gre za življenjske osnove našega naroda. Ve, da gre v resnici za to, ali bomo živeli našim stoletnim izročilom odgovarjajoče, ali pa bomo v boljševiškem nasilju izgubili vse ono, kar nam v svetu daje sloves marljivega, poštenega, vernega in navzgor usmerjenega slovenskega naroda, ki je zvest svoji krvi in zemlji. Če sta dve desetletji z zgrešenimi metodami strankarsko razpaljenih strasti razdvajali sile našega naroda, je mladina že prvi dan svoje odločitve spoznala, da je treba hraniti in družiti vse tvorne sile zdravega naroda, ki bodo po uničenju komunizma v službi novega, vse obsegajočega, vsak dvom in sektaštvo izključujočega programa. Ta program pa se je v teku treh let komunističnega nasilja, ki je razjedalo slovenski narod pri jedru, že sam od sebe izkristaliziral v nastopu naših prvih borcev. Prvi borci, ki so stali po 8. septembru lanskega leta v negotovosti za svoje življenje na straži na pragu svojih domačij, da bi jih očuvali pred navalom zveri iz gozdov, so sami od sebe, iz svoje krvi in srca izdelali brez posvetovanja z direktoriji strank jasen in našemu značaju in izročilom povsem odgovarjajoč program, ki se glasi: Slovenska domovina, slovenski narod in Bog!

To je začutila tudi mladina in ona, ki je sol naroda, bo na tem temelju zgradila ideologijo novega časa s pravilno porazdeljenimi nalogami in delom in s pravičnim socialnim redom. Noben napihnjen šovinistični nacionalizem strank nam namreč ne pomaga, če ne bomo zadovoljili vsakega posameznika tako, da bo z veseljem pričal svoje slovensko ime. Potem nam tudi ne bo treba proti nobenemu narodu na svetu podžigati sovražnih strasti, ki bi nas v tem trpkem razdobju stale kmalu življenje in nas vrgle kot žrtev na oltar prefinjeno raračunajočemu boljševiškemu molohu. Če torej hočemo svojemu narodu res dobro, je treba odstraniti vse pogoje medsebojnim sporom, ki so zarodek nezadovoljstvu in s tem vsemu gorju in nevarnostim, ki ogrožajo mali narod.

Sedaj smo spoznali, da je za nas možno samo eno politično načelo, ki se glasi: koristiti narodu. V tem načelu je obsežena vsa modrost političnega vodstva malega naroda, ki se ga ni držala nobena koncepcija naših prejšnjih razmer, ki pa ga je v strahu za svoj narod spoznal mladi slovenski rod in ki ga bo moral v bodoče prvenstveno, da, izključno upoštevati vsakdo, ki bo odgovoren za slovenski narod.

Ko so septembra lanskega leta prvi fantje lezli iz svojih bivših strankarskih brlogov v Slovensko domobranstvo, so vedeli, da se tega načela in tega programa general Rupnik že drži. Zato jih ni zadržalo vpitje boljševiškemu podzemlju udinjenih hujskačev, ki jim gre samo in izključno za oblast za vsako ceno, čeprav za ceno življenja naroda. Ravno zato pa je slovenska mladina z veseljem sprejela ponujeno roko nemškega vojaka, da pokonča na svoji zemlji smrtonosno boljševiško kugo in tako ustvari pogoje za razbohotenje novega življenja svojega naroda po programu, ki je tako jasen, pa obenem tako natančno izdelan, da se mu ne more in ne sme protiviti nihče, če ni izdajalec in sovražnik svojega naroda.

Kovači srečnejše bodočnosti

Slovenska mladina je že ustvarila v Slovenskem domobranstvu za to potrebno enotnost. Toda slovenska mladina je šele na pohodu. Ona, ki je v svoji neodjenljivi želji po življenju preobrazila mišljenje ogromne večine nekoč zapeljanih rojakov, se drži in se bo držala v bistvo mladosti zapisane zapovedi: Mladina, naprej! Nazaj poti ni več! Ali bomo zaživeli novo življenje ali bomo padli! Samo to dvoje je mogoče! Padem lahko jaz, padeš lahko ti in on — na to smo pripravljeni — toda našega fanatizma in naše vere v slovenski narod ne more premagati nobena sila. To je oni žgoči idealizem, ki se je v tem kratkem času zagrizel v našo zavest in ki nas brez ozirov žene od uspeha do uspeha. Vedno pa so bili mladostni idealisti tisti, ki so ustvarjali zgodovino! Za nas velja to v tem večji meri, ker smo po strašnih časih neusmiljene preizkušnje zaverovani v preveč lepe cilje, da bi bili omahljivi.

To naj pomnijo predvsem tisti, ki se boljševizma sicer boje kot vrag križa, sami pa stojijo ob strani in na uspehih žrtvujoče mladine računajo neskončnostne račune. Če je mladina, ki je bodočnost in nosilka življenja naroda, našla vodilo in smer v najtežjih časih sama, bo sama znala tudi skozi normalne razmere voditi svoj pohod. Ta mladina, ki je v Slovenskem domobranstvu zgradila toliko potrebno enotnost, je postavila tudi avtoriteto na svoje mesto, odkoder jo je dvajset let in več izpodrivala boljševiška podtalna vzgoja zato, da bi na njeno mesto postavila nasilje. V najtežjih časih vzgojeni smisel za avtoriteto nam bo pomagal z lahkoto vršiti naloge, ki nam jih bodo nalagale potrebe naroda. Z njo pa bomo tudi sedaj in v bodoče znali odstraniti vse ovire, ki se nam stavijo na pot in hočejo iz bogve kakšnih interesov izolirati sile, ki so sedaj že v službi naroda po načelu: vse za narod! Če kdo misli, da sedaj bolj koristi slovenskemu narodu kot general Rupnik in Slovensko domobranstvo, naj se oglasi! Ne bomo pa pustili, da bi cepil enotnost, ki smo jo v krvi zgradili v korist svojega naroda. Zato tudi prav nikogar ne vprašamo, kaj misli o nas, ker je z nami narod tam zunaj, kjer smo mu priskočili na pomoč! To pa je poglavitno. Zato tudi prav nikogar ne silimo, da se nam pridruži. Kdor misli, da je pametnejše računati in špekulirati, naj lepo mirno nadaljuje. Gnila mesta na svojem narodnem telesu bomo v skrbi za svoj narod brezobzirno izrezali, kakor smo to že pokazali, računarji naj pa le še računajo. Nihče jim zaradi tega ne bo storil sile. Le to si naj zapomnijo, da se bodo v svojih predolgih verjetnostnih računih tako zamudili, da nikdar več ne bodo dohiteli naglega koraka mladih Slovencev!

O tem je prepričan danes vsak domobranec, ki tam nekje na sveti slovenski zemljici z ljubeznijo in pobožnostjo s puško v roki čuva grob, iz katerega je vstala večna Zmaga, ki lebdi s svojim blagoslovom nad dovolj namučenim slovenskim narodom. V mislih moli s svojimi dragimi nad velikonočnim žegnom, v drgetajočih mišicah pa mu trepeta pripravljenost, ki mu jo narekuje zapoved mladosti: Mladina, naprej! In naprej bo šel. Kakor je šlo prvih tri sto naprej skozi sovražne ljubljanske ulice tako dolgo, da so povečini že odprle oči pred boljševiško omamo in sedaj že z ljubeznijo spremljajo pohod svojih vojakov, tako danes vsi tisoči slovenske mladine korakajo krepko naprej, ker na koncu poti stoji — Vstajenje slovenskega naroda!

Zastopstvo Dolenjcev pri generalu Rösenerju

Prošlo soboto dopoldne o pol 10 se je pri višjem skupinskem vodji SS in generalu Rösenerju javilo odposlanstvo beguncev z Dolenjskega, sestoječe iz nekoliko županov in drugih uglednejših mož, ter predložilo g. generalu spomenico o željah in potrebah dolenjskega kmečkega prebivalstva. Odposlanstvo je predvsem prosilo, da se pospešijo akcije za očiščevanje po tolovajih zasedenega ozemlja in da se vzpostavi varnost, na kar je g. general Rösener pristal ter obljubil, da se bodo uvedle energične akcije domobranstva v to svrho.

Nadaljnja težnja zastopnikov dolenjskega kmeta se je tikala živinoreje in kmetijstva. Predvsem je odposlanstvo zaprosilo, da se da dolenjskim kmetom na razpolago vprežna in plemenska živina. Tudi na to je g. general pristal ter sporočil, da so plemenjaki in žrebci že pripravljeni za posamezne predele ter bodo odposlani na lice mesta, brž ko se vzpostavita varnost in red. Odposlanstvo je izrazilo željo, da bi se obnovitvene in očiščevalne operacije izvršile čim prej in tako da bi se ves kmečki živelj lahko vrnil k svojemu kmetijskemu delu. Posebej je naglasilo še željo, da bi se očiščevalne akcije razširile tudi na Štajersko in Primorsko.

Nadalje je odposlanstvo prosilo, da bi se vse domače osobje, delavstvo, uradništvo, železniški nameščenci in drugi uporabljali izključno v naši pokrajini. Glede prometa je general omenil, da civilisti poslej ne bodo več mogli potovati z vojaškimi kolonami.

V ljubeznivem nadaljnjem razgovoru s člani odposlanstva je g. general Rösener pripomnil, da je tudi sam kmečki sin in posestnik, zaradi tega popolnoma razume težnje in potrebe kmečkega prebivalstva in je tudi vedno pripravljen ustreči delovnemu ljudstvu. Razen tega je general omenil, da je vzpostava poljedelstva v Ljubljanski pokrajini v interesu Nemčije same, da ji ne bo treba pošiljati živil v naše ozemlje. V zvezi s pošiljanjem posadk v posamezne kraje je g. general pripomnil, da bodo domobranske skupine porazmeščene po vseh večjih krajih, in sicer tako, da bodo domobranci po možnosti služili vsak v svojem domačem kraju.

Ob koncu je odposlanstvo načelo še vprašanje prehrane in oskrbe soli dolenjskemu prebivalstvu. G. general je izjavil, da se bo prehrana pošiljala v manjše centre, od koder se bo aprovizacija porazdeljevala po oddaljenejših občinah. Po polurnem razgovoru se je odposlanstvo poslovilo od generala Rösenerja ter se mu toplo zahvalilo za veliko razumevanje, ki ga goji za potrebe našega kmečkega ljudstva.

Gospodarstvo

Povišane rodbinske doklade

V velikonočni številki smo objavili naredbo prezidenta pokrajinske uprave o zvišanju rodbinskih doklad rodbinskim poglavarjem, ki je bila objavljena v »Službenem listu« 8. t. m. in je dobila obvezno moč za nazaj od 1. januarja t. l. Doslej veljavna lestvica je vsebovala tedenske doklade, nova lestvica pa vsebuje dnevne doklade. Če dosedanje tedenske doklade preračunamo v dnevne doklade, tedaj dobimo za posamezne postavke naslednje razlike.

Doklade za delavce

Nova dnevna doklada za ženo znaša 2 lir (doslej 1.55), kar znese na mesec (26 dni) 52 lir (doslej 40.30 lire).

Za edinega otroka dobi delavec v bodoče na dan 1.30 lire (doslej 1.—), na mesec torej 33.80 lire (doslej 26). Pri družinah z 2 do 3 otroki znaša za vsakega otroka dnevna doklada 1.80 lire (doslej 1.40) odnosno na mesec 46.80 lire (36.40). Pri družinah s 4 in več otroki znaša v bodoče dnevna doklada 2.40 lire za vsakega otroka (doslej 1.80) in na mesec 62.40 lire (doslej 46.80).

Doklade za uradnike

Nova dnevna doklada za ženo znaša 2.90 lire (doslej 2.20) kar znese na mesec 75.40 lire (doslej 57.20).

Za edinega otroka dobi uradnik v bodoče na dan po 2 lirj (doslej 1.55), na mesec torej 52 lir (doslej 40.30). Pri družinah z 2 do tri otroki znaša odslej za vsakega otroka dnevna doklada 2.70 lire (doslej 2.05) odnosno na mesec 70.20 lire (doslej 53.30). Pri družinah s 4 in več otroki pa znaša v bodoče dnevna doklada 3.20 lire za vsakega otroka (doslej 2.45) odnosno na mesec 83.20 lire (doslej 63.70).

Ker veljajo povišane doklade od 1. januarja t. l. bo blagajna za družinske doklade izplačala še razlike za prve tri mesece.

= **Odpiranje in zapiranje obratov.** Združenje trgovcev objavlja: V smislu naredbe o odpiranju in zapiranju obratov z dne 12. septembra 1942., ki je bila objavljena tudi v »Trgovskem listu« št. 74/42 z dne 18. septembra 1942., opozarjamo, da je s 1. aprilom nastopil poletni čas, ki traja do 30. septembra. Zato je treba obrate odpirati in zapirati v času, odrejenem v tej naredbi za poletne mesece.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA Telefon 22-41

Romantična ljubavna pustolovščina

DIVJA PTICA

z Leny Marenbach, Volker v. Collande in ljubljančanko Fifi Hille, umetniško ime Ellen Hille.

Predstave ob 16. in 19. uri

KINO SLOGA Telefon 27-30

TOBIS-ev film po istoimenski veseloigri Wilh. Utermanna

Tovariš pride takoj

Zabavna ljubezenska zgodbica vzornega in podjetnega natakarja, ki je moral doživeti marsikatero presenečenje, preden si je pridobil svojo izvoljenko.

Carola Höhn, Albert Matterstock, Fritz Kampers. Režija: KARL ANTON

Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

KINO UNION Telefon 22-21

Zabavna veseloigra o dveh zaljubljencih, ki sta se po mnogih zapletljajih končno našla...

PUSTOLOVKA

V gl. vlogah: Sybille Schmitz, Karl Ludwig Diehl, Fritz Wagner, Will Dohm, Elsa Wagner itd.

Predstave ob 16. in 19.15 uri

Kronika

* **Novi grobovi.** Po daljšem bolehanju je umrl v Ljubljani upokojeni sodni nadsvetnik g. Leopold Žužek. Bil je na glasu dobrega pravnika in pravičnega sodnika. Pogreb uglednega pokojnika bo danes, v sredo, ob 16. iz kapele sv. Andreja na Žalah. — Nadalje je umrla v Ljubljani ga. Marija Terček in bo njen pogreb jutri, v četrtek, ob pol 15. iz kapele sv. Nikolaja. Po kratkem trpljenju je umrla vdova policijskega nadzornika ga. Nežika Podreberškova, za katero žaluje širok krog sorodništva. Pogreb bo danes ob pol 15. uri iz kapele sv. Jožefa. Jutri ob 16. uri bo poromal iz kapele sv. Andreja na Žalah k večnemu počitku trgovski poslovodja g. Franc Buh. V Borovnici bo danes dopoldne pokopan upokojeni železničar g. Ivan Oblak. V št. Vidu nad Ljubljano je bil na velikonočni ponedeljek popoldne položen k večnemu počitku g. Valentin Jager, daleč naokrog znani posestnik in mesar, ki je imel tudi med Ljubljančani mnogo znancev. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Goethejeva kolajna za nemškega igralca.** Führer je podelil članu Državnega gledališča v Berlinu Frideriku Kayslerju ob 70-letnici rojstva Goethejevo kolajno, maršal Göring pa je odlikovanca imenoval za častnega člana pruskega Državnega gledališča.

* **Pol stoletja general, 84 let oficir.** Nemški listi omenjajo primer 103-letnega generala Teodorja F. Bonharda, ki je letos 6. aprila obhajal 85-letnico svoje časniške kariere. Takrat je vstopil v staro bavarsko vojsko, l. 1893. je dosegel generalski čin ter so ga ob njegovi stoletnici rojstva zopet vpisali med generale nemške oborožene sile. General Bonhard nosi železni križec že od l. 1870. ter je bil odlikovan tudi z velikim avstrijskim križcem za vojne zasluge. Poleg feldmaršala Mackensena je Bonhard najstarejši član oficirskega zbora nemške vojske, obenem pa tudi ena izmed zadnjih prič versajskega cesarskega kronanja.

* **V Turčiji sneži.** Iz Turčije poročajo o nenavadno hudih snežnih zametih, ki so povzročili v nekaterih krajih veliko škodo zlasti na živini. Zveze med mnogimi kraji so pretrgane in jih še niso mogli vzpostaviti.

* **V tramvajskih vozovih je prepovedano kaditi.** V nemških listih čitamo, da bo v najkrajšem času izšla prepoved o kajenju v tramvajskih vozovih. Prepoved bo izdana zaradi škodljivosti, ki ga zgorevanje tobaka prinaša človeškemu zdravju. Ker ni mogoče za kadilce uvesti posebnih voz na cestni železnici, bo kajenje med tramvajsko vožnjo splošno prepovedano.

* **Nov serum proti tifusu.** Francoski profesor Vincent Vierg je oznanil svetu, da se mu je posrečilo izdelati nov serum proti tifusu. Vierg je ozdravil od 77 bolnikov, na katerih je preizkusil svoje zdravilo, 64 oseb. Novi serum proti tifusu pridobivajo iz konjske krvi.

* **Odklonjeni film.** V New Yorku je občinstvo odklonilo prvi angleško-ameriški film z naslovom »Zmaga v Tunisu«. Film so predvajali v nekem newyorškem kinematografu 7 dni, toda obisk je bil tako pičel, da so ga morali odstaviti s sporeda, ker ni bilo zanj nobenega zanimanja.

* **Popravi!** V članku Munthe, Porta San Paolo (velikonočno »Jutro«) je bila v 4. stolpcu izpuščena cela vrsta in se stavek glasi pravilno: Pomladne misli so se komaj razcvele, in že jih je zagrabila smrt v svoje zimske tančice. **Vendar, ne žalujte, čeprav je bridka vaša usoda, mladeniči!**

Iz Ljubljane

u— **Vreme.** Na velikonočni ponedeljek smo imeli zelo toplo vreme, da smo skoraj lahko hodili brez površnika. Živo srebro je doseglo 18.6 stop. C. Popoldne pa se je nebo pooblačilo in proti večeru je začelo deževati. Vendar se je blagodejni dež prehitro unesel. Torkovo jutro je bilo megleno, v teku dopoldneva pa je posijalo sonce. Priroda lepo zeleni, je pa še žejna. O Sv. Tiburciju (14. aprila) mora biti polje zeleno, potem bo dobra letina, zrnje jekleno.

u— **Nesreče.** Pred prazniki so sprejeli v ljubljansko bolnišnico naslednje ponesrečence: Marijo Prusnik, 70-letno posestnico iz D. M. v Polju, je v Sneberjah povozil avto, pri čemer je dobila poškodbe po životu. 25 letni hlapec Jernej Trček iz Rovt je padel pod voz in dobil notranje poškodbe. Tončki Šteblajevi, 29 letni delavki v tovarni Bonač, je stroj zmečkal prste na desnici. 37 letna postrežnica Jožefa Šalinger iz Ljubljane si je pri padcu zlomila desno nogo. 22 letni soboslikar Šefran Mihael iz Ljubljane je padel z lestve in si zlomil desnico. Justina Kristan, 40-letna gospodinja iz Ljubljane, se je vsekala v desno roko. 25 letni delavec Milan Mahovne iz Ljubljane se je na cirkularki vrezal v desnico. 23 letnemu delavcu Francu Primcu iz Fužin je cirkularka odrezala prste na levici.

u— **Dijaki-inje srednjih šol, prijavite se z aprilom** v tukajšnje tečaje posameznih predmetov. Vpisovanje dnevno. — Informacije: **Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2/II.**

u— **Prvošolci-lke in drugošolci-lke, prijavite se z aprilom** v tukajšnji korepetitorij »Napredek«. Redni vsakodnevni pouk. Vpisovanje dnevno. Informacije: **Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.**

u— **Učite se strojepisja! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu.** Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji (dnevni in večerni) počenjajo 12. in 13. aprila. — Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Moderna strojepisnica, desetprstni sistem. — Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. — Informacije, prospekte daje: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

Z Gorenjskega

Kulturno delovanje na Gorenjskem. Organizacija »Moč po radosti« je razvijala lansko leto na Gorenjskem prav plodonosno delovanje. Za civilno prebivalstvo je priredila 17 gledaliških, 108 varijetejskih predstav in 20 koncertov. Vseh teh prireditev se je udeležilo 34.625 civilistov. Poleg teh predstav za civilno prebivalstvo je bilo tudi 17 gledaliških predstav, 5 koncertov ter 187 veselih večerov za člane nemške oborožene sile in te prireditve je obiskalo 48.635 vojakov.

Sestanek koroških kmečkih voditeljev. V Celovcu so imeli 4. aprila sestanek kmetskih voditeljev koroške dežele. Na sestanku je dr. Sandtner imel otvoritveni govor, nato je oddelni vodja Kaufmann govoril o preskrbi prebivalstva z zelenjavo, žitom in krompirjem. Posebno so govorniki poudarjali, da je treba oddajati več mleka in maščob nego doslej. Govorilo se je tudi o zboljšanju stanovanjskih razmer na deželi, kjer je še dovolj stavbnega materijala na razpolago. Graditelji stanovanjskih hiš dobe danes posebne nagrade, ker z novimi stanovanji pomagajo ljudstvu v stiski.

Smrt na bojišču. V nekem vojaškem lazaretu na jugu je umrl na posledicah dobljenih poškodb koroški rojak višji grenadir Kristijan Rupnik. — Dne 5. januarja 1944 je padel na južnem bojišču 34 letni desetar Hubert Smole iz Celovca.

V vrelo svinjsko krmo je padla 4-letna deklica Marija Jesenko ter se hudo opekla po vsem životu. Deklico so odpeljali v celovško bolnišnico, kjer upajo, da ji bodo rešili življenje.

S Štajerskega

65-letnica graškega skladatelja. Graški skladatelj in glasbeni direktor Hermann Kundigraber je obhajal te dni 65-letnico svojega rojstva. Že 40 let deluje jubilant kot vzgojitelj glasbenega naraščaja, ki je dosegel pod njim lepe uspehe. Njegove sklačbe so tesno povezane s štajersko deželo, ena izmed simfonij ima naravnost naslov »Štajerska simfonija«, nadaljno simfonijo je posvetil Matevžu Grünewaldu. Znani so tudi »Štirje soneti Michelangela«, skladba za soliste in veliki orkester. Nekaj časa je bil Kundigraber ravnatelj konservatorija v Celovcu, potem je bil premeščen v Gradec, kjer še danes deluje.

Srebrna poroka. V Bistrici pri Mariboru je obhajal dne 1. aprila viničar Jakob Knubleč s svojo ženo Marijo roj. Krajnc srebrno poroko. Zakonca imata troje otrok, izmed katerih sta dva sinova na bojišču.

Pogreb zakoncev Horvat v Trbovljah. V Trbovljah so te dni pokopali trgovca z živili Konrada Horvata in njegovo ženo, ki sta bila umorjena od banditov. Na zadnji poti ju je spremila množica domačinov.

Razstava o letalskem terorju v Ptuju zaključena. Dne 29. marca so v Ptuju zaprli razstavo o letalskem terorju, katero je obiskalo 2854 oseb.

Razstava o strahovalnih napadih v Konjicah. V Konjicah so zaključili potujočo razstavo o strahovalnih napadih, katero je obiskalo 2370 oseb.

Voditeljice spodnještajerske mladine na Zgornjem Štajerskem. Voditeljice spodnještajerske mladine iz Celja so pred nedavnim odšle v Visoke Ture ter so prebile 8 dni v Klosterneuburški koči, kjer so imele tečaj, na katerem so dobile novih pobud za nadaljnje delo. Ob tej priliki je predavala voditeljica deklet Vera Terzaghi o svetovnonazornem krogu nar. socializma. Med tečajem so tečajnice podvzele več izletov v planine ter so se tudi smučale.

Obratna zborovanja v trboveljskem okrožju. V zadnjem času so bila v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku obratna zborovanja, na katerih je govoril strankin izvestitelj Eberhardth o aktualnih vprašanjih. Poleg njega so poročali še rudniški direktor Köller ter višja skupinska vodje Holzner in Supanz. Govorniki so podčrtavali zlasti dejstvo, da je usoda Spodnje Štajerske neločljivo povezana z usodo nemške države.

Nesreče in nezgode. 40-letni strugar Jonke iz Maribora si je poškodoval levo nogo. — Žrtev prometne nezgode je postal 44-letni Fran Mušec iz Studencev pri Mariboru. — 36-letni Maks Gradišnik iz Ribnice na Pohorju si je zlomil nogo. — 33-letnemu Francetu Smolnaku je padel 35 kg težak utež na nogo ter mu jo pohabil. — 34-letni France Mrakič je prišel med vagonove odbijače, ki so mu zmečkali zgornji del desne noge. — 28-letni strugar Jožef Medved iz Maribora je hotel razstaviti ročno granato, ki pa je pri tem eksplodirala ter mu odtrgala tri prste na desni roki. Ranjen je bil tudi na levi roki in na glavi. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Nevarna igra s patrono. 11-letni Alojz Verdnik iz Spodnjih Hoč pri Mariboru je našel patrono ter se z njo tako nepreviden igral, da se mu je razpočila v rokah. Deček je dobil nevarno rano na glavi ter so mu poškodovani tudi možgani. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Mariborski učenci za Zimsko pomoč. Učenke 6. razreda ljudske šole v Studencih pri Mariboru so nabrale od lanskega septembra 937 mark za Zimsko pomoč. Prav tako so zbrali dečki od lanskega decembra do letošnjega aprila vsoto 575 mark.

Predavanje na mariborski ljudski univerzi. V sredo, 12. aprila bo predaval v mariborski ljudski univerzi Oskar Gratz o teoriji podedovanja, v ponedeljek, 17. aprila bo govoril hamburški igralec o čarih, ki ji jih izžarevajo barve, v ponedeljek 24. aprila bo imel docent za geologijo na graški univerzi dr. Andrej Thurner predavanje iz svoje stroke, naslednji teden pa bo govoril prof. dr. Kurt Bergel o nastanku in razvoju Amerike.

Iz Gorice

Svečano kronanje svetogorske Marije. V soboto 8. aprila je bilo svečano kronanje svetogorske Marije na podobi, ki je v goriški metropolitski cerkvi. Na glavo Marije in njenega Deteta sta bili postavljeni zlati kroni namestu dosedanjih naslikanih. Obe kroni je izdelal goriški obrtnik Josip Leban. Kronanjski obred je opravil goriški nadškof ob številni asistenci. Po končani slovesnosti je bila v stolnici vstajenjska procesija.

Četrt milijona lir vedni preprogi najdeni. Pred meseci sta izginili iz popravljalnice preprog Ivana Kiskanjana v ulici Sv. Ivana 5 dragoceni perzijski preprogi, vredni četrt milijona lir. Obe preprogi je dal Kiskanjanu v popravilo skupno s tremi drugimi Jurij Della Torre. Kiskanjan ni vedel točno pojasniti zadeve. Zaradi tega se je Della Torre moral sam pobrigati za poizvedbe. Sedaj je zadeva pojasnjena. Kiskanjan je prodal obe preprogi dvema osebama, ki nista vedeli, da sta preprogi v popravilu pri Kiskanjanu. Lastnik je prišel do svojih preprog, z zadevo se bo pečala še pristojna sodna oblast.

Prepoved preseljevanja iz predmestnih frakcij iv goriško mestno središče. Odslej se bo izdajalo dovoljenje osebam, ki jih predvideva prefektova odredba z dne 24. marca t. l., to je uradnikom in nameščencem državnih uradov in avtonomnih uradov, ki so pod državnim nadzorstvom, ter delavcem, ki so zaposleni pri občekoristnih delih v goriškem mestnem središču, le za čas dela in zaposlitve. Onim osebam, ki prihajajo iz italijanskih pokrajin in ki ne spadajo v operacijsko področje »Jadransko Primorje«, bo izdajal zadevno dovolilnico bivanja goriški pretekt. Razen tega je odslej prepovedano prehajanje prebivalcev iz predmestnih frakcij Ločnika, Podgore, Pevme, Solkana, Oslavja, št. Petra, Vrtojbe, Štandreža, št. Mavra, Sv. Valentina, Kronberga, Loke, Rožne doline, Stare gore in Bokavice v staro jedro mestnega središča goriške občine.

Podlegel je za usodnimi streli. Poročali smo o strelih, ki so zadeli med delom na polju 36-letnega kmetovalca Leopolda Mariniča iz Šmartna pri Kojskem. Mariniča so prepeljali v goriško bolnišnico, kjer pa je po 12-dnevni borbi s smrtjo podlegel za usodnimi streli.

Nova policijska ura v nekaterih občinah goriške pokrajine. Prefekt goriške pokrajine je odredil nov čas policijske ure od 22. do 6. za občine Kapriva pri Krminu, Mariano v Furlaniji ter Romans in Fara ob Soči.

Žrebanje knjižne tombole preloženo

Prvotno je bilo določeno, da se bo začelo žrebanje številk za ljudsko knjižno tombolo Zimske pomoči na Veliko nedeljo, dne 9. aprila 1944. Zanimanje za našo knjižno tombolo pa je tako veliko, da se je že danes prodalo več tombolskih tablic, kakor pa je bilo prvotno računano in zaradi tega je bilo tudi potrebno, da se je podvojilo tudi število posameznih dobitkov. Napravljen je bil nov načrt in tako bo sedaj namesto dosedanjih 200 dvojk (dve številki v eni vrsti) 400 dvojk, po novem bo trojk (tri številke v eni vrsti) 200, četverk (štiri številke v eni vrsti) 150, petoric (pet številk v eni vrsti) 100 in 50 tombol namesto dosedanjih 25. Novih 25 tombol bo dobilo poleg vseh desetih knjig še po 500 lir za nakup knjig po prosti izbiri.

Uvrstiti se je morala tudi nova knjiga, ki jo je napisal dr. Stanko Bevk pod naslovom »Po živalskem svetu« in jo bo dobil del dobitnikov pri dvojkah namesto Dularjeve »Krka umira«.

Razlog preložitve žrebanja je tudi ta, da še niso natisnjene vse knjige lastne založbe, ki jih bo izdala Zimska pomoč za knjižno tombolo.

Žrebanje ljudske knjižne tombole bo sedaj nepreklicno po naslednjem načrtu:

v nedeljo 7. maja 1944 žrebanje številk za dvojke,
v nedeljo 14. maja 1944 „ „ „ trojke,
v četrtek 18. maja 1944 „ „ „ četvorke,
v nedeljo 21. maja 1944 „ „ „ petorice in
od ponedeljka 22. maja do vštevši binkoštne nedelje 28. maja 1944 žrebanje vseh številk ki bodo potrebne za dobitek tombole.

Občinstvo prosimo, da vzame to na znanje, obenem vabimo vse rojake, da se poslužujejo tombolskih tablic, ki so na razpolago v lokalu tombolskega odseka v Gradišču (nasproti Drame), v lokalu Zimske pomoči v Ulici 3. maja (nasproti Daj-Dama) in pri raznih pooblaščenih razpečevalcih.

Knjižna tombola nam daje bogate, zanimive darove, ki bodo močno obogatili naše domače knjižnice.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Gorici 71 letna zasebnica Pija Bosič, 36 letni kmetovalec Leopold Marinič, 3 letni Umbert Pavlin, 35 letni marešjalo Angel Savini, 49 letni mehanik Josip Gorjanc, 22 letni električar Stanko Marušič, 22 letni poljski delavec Alojz Gorkič, 59 letna Matilda Maligoj, 71 letna upokojenka Alojzija Bobič, vdova Barbulj, 7 letni Josip Drufovka, 36-letni posestnik Mihael Kavčič, 68 letni Mihael Marega, 67 letna gospodinja Josipina Cotič, 22 letni poljski delavec Jožef Kravina, nadalje Ana Molar, 69 letni mizar Jakob Zavrtanik, 20 letna gospodinja Ana Marija Gorza, 87 letni mizar Anton Makuc in 9 letni Teodor Drufovka.

Himen. Poročili so se te dni v Gorici čevljar Ivan Fabjan in zasebnica Hermina Medeot, delavec Gaetan Sfameni in gospodinja Stanislava Kompara, šofer O. Jerman in gospodinja Ivanka Volič, mehanik Karol Dornik in gospodinja Ivanka Kaligaris, letalec Salvator Regio in nameščenka Ida Rijavec.

V št. Petru je gorelo. Požar je nastal v domačiji št. 365 v št. Petru. Plameni so zajeli tudi bližnjo domačijo posestnice Josipine Lebanove. Zgorelo je precej sena, slame in poljskega orodja. Škode je nad 8.000 lir.

Iz Trsta

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 79 letni Ivan Tončič, 67 letna Roza Stančič-Benčina, 78 letna Ivanka Stante, 61 letna Katarina Ramani, 73 letni Dominik Miloh, 72 letna Karla Carlini vd. Brecelj, 74 letni Rajmund Žener, 67 letna Italija Žancan, 62 letna Helena Sankovič vd. Poropat, 60 letna Ivanka Habjan vd. Janeka, 81 letna Apolonija Švab, 73 letni Julij Balovšek.

Razdeljevanje mezge in sira. Potrošniki občin Trst, Tržič in Milje prejmejo po 500 gramov mezge in po 50 g trdega sira. Cena siru je 24.20 lir za kg.

Prodaja jabolk. Za velikonočne praznike je bilo prodanih tržaškim potrošnikom skupno 1000 met. stotov jabolk po 11 lir za kg.

Smrtno nevarne poškodbe šestletnega dečka. Neki avto je povozil šestletnega učenca Sergija Spagnoletta, ki je obležal s smrtnonevarnimi poškodbami na glavi in po vsem telesu. Nesrečnega dečka so prepeljali v tržaško bolnišnico; njegovo zdravstveno stanje je precej resno.

Ročna bomba ni igrača. 13 letni Sergij Lorenc, ki stanuje v ulici Zvončkov 313, je našel nekje v bližini ročno bombo in se z njo igral. Bomba je eksplodirala, ubogi deček ima številne rane po vsem telesu. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico.

Zavozil je v zid s svojim vozilom v ulici Sv. Marka šofer Franc Idone iz Crispijeve ulice 9. Sam je obležal z nevarnimi poškodbami na glavi. Žrtev tega dogodka je postal tudi 24 letni Lucijan Lenardon, stanujoč v Tartinijevi 12, ki je slučajno šel mimo. Ima poškodbe na glavi.

Hitro pojasnjena vlomna tatvina. Gospodinja Fidelija Petronio, vdova Steinkühl, iz ulice Sv. Ciriia 23 je obvestila policijske organe o vlomni tatvini, ki je bila izvršena v njeno stanovanje. Izginili so ji razni dragoceni predmeti, čevlji, obleke in drugo v skupni vrednosti nad 10.000 lir. Policija je kmalu izsledila krivca v osebi 69 letnega Alojza Bertolja iz Longerske ceste 20. Pri njem so našli skoraj vse ukradene predmete, razen tega 1200 lir v gotovini, za katere je Bertoli prodal nekatere stvari.

Smrten padec 5 letnega fantka iz materinega naročja. Gospa A. Pasinati je nesla svojega 5 letnega sinčka Klavdija v naročju po Voltovi ulici. Nenadoma je mali Klavdij padel z materinega naročja. Prepeljali so ga v bolnišnico. Med prevozom je nesrečni malček izdihnil.

Beležnica

KOLEDAR

Sreda, 12. aprila: Julij I.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Divja ptica.
Kino Sloga: Tovariš pride takoj.
Kino Union: Pustolovka.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5. Mr. Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska c. 4. Mr. Bohinec, ded., Cesta 29. oktobra (Ramska c.) 31.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 12. aprila: Zaprto.

Četrtek, 13. aprila, ob 18: Azazel. Premiera. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Proslava 60 letn. pisatelja Ivana Preglja. **Ivan Pregelj:** »Azazel«, štiridejanska žaloigra. Drama bo proslavila 60 letnico Ivana Preglja z uprizoritvijo njegove žaloigre **»Azazel«**, katere snov je posneta iz življenja Jude iz Kerlota in Marije Magdalene. Drama obravnava duhovni konflikt Jude, ki pod vplivom duha Azazelovega, koleba med zvestobo do Učenika Jezusa in ljubeznijo do izpokorjenke Magdalene. Delo bo zrežiral Milan Skrbinšek. V glavnih vlogah: Jan, Ukmar-Boltarjeva in Vl. Skrbinšek. Premiera bo jutri v četrtek 13. t. m. — Pred predstavo bo govoril o pisatelju Ivanu Preglju direktor Debevec Ciril.

Priboduja premiera v Drami bo veseloigra »OGNJENIK«. Delo ima štiri dejanja. Napisal ga je Ludwig Fulda.

OPERA

Sreda, 12. aprila, ob 18: Don Juan. Red Sreda.

Četrtek, 13. aprila, ob 18: Gorenjski slavček. Red Četrtek.

W. A. Mozart: »Don Juan«. Opera v dveh dejanjih (8 slikah). Napisal Lorenzo da Ponte. Osebe: Don Juan — Popov, Leporello, njegov sluga — Betetto k. g., Dona Ana — Heybalova, Comthur, njen oče — Lupša, Dona Elvira — Mlejnikova, Don Ottavio — Lipušček, Zerlina, kmetsko dekle — Patikova, Masetto, njen ženin Dolničar. Dirigent: A. Neffat. Režiser in koreograf: inž. P. Golovin. Scenograf: inž. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

Sreda, 12. aprila.

7.00—7.10: Nemška poročila. — **7.10—9.00:** Jutranji pozdrav; vmes poročila v slovenščini. — **9.00—9.10:** Poročila v nemščini. — **9.10—9.20:** Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.), koračnica. — **12.00—12.30:** Opoldanski koncert. — **12.30—12.45:** Poročila v nemščini in slov. — **12.45—14.00:** Koncert malega orkestra, vodi Stojan Stenovic. — **14.00—14.10:** Nemška poročila. — **14.10—15.00:** Vsakemu nekaj. — **17.00—17.15:** Nemška poročila in poročila v slovenščini. — **17.15—17.45:** Otroška ura; poje Janja Baukart-Strle, besedilo Maša Slavčeva. — **17.45—18.15:** Gosli pripovedujejo. — **19.00—19.30:** Slovenske pesmi poje tercet sester Finkovih. — **19.30—19.45:** Poročila v slovenščini, napoved sporeda. — **19.45—20.00:** Razgledi. — **20.00—20.15:** Nemška poročila. — **20.15—21.00:** Wolfgang Amadeus Mozart. — **21.00—22.00:** Tisoč veselih zvokov. — **22.00—22.10:** Nemška poročila. — **22.10—23.00:** Kadar pomlad spet obide svet.

KULTURNI PREGLED

Mladinske pesmi Vide Rudolfove

Kot 8. zvezek priljubljene mladinske zbirke *»Polica za male«* (izdala *knjigarna Tiskovne zadruge*) je pravkar izšla knjiga mladinskih pesmi Vide Rudolfove *»Sončece, sij!«* Pesnica je znana pod psevdonimom Stana Vinšek iz mladinskih listov in prilog, kjer so izšle tudi posamezne izmed pesmi, ki jih je zdaj povezala v pestri šopek. Standardna oprema »Police za male« je naši mladini dobro znana: zadošča pogled na knjigo, pa že vé, da je to tovarišica »Kralja Debeluha«, »Prigod porednega Bobija«, »Zlate tičke«, »Bratca Branka in sestrice Mice« in drugih zvezkov ki so prvenstveno slikanice. Pesmi Vide Rudolfove je opremil s številnimi ilustracijami Saša Dobrila, ki ga bralci »Police za male« že poznajo kot mladinskega slikarja.

V zbirki »Sončece, sij!« je natisnjenih 30 pesmi. Snovno se avtorica giblje na navadnem področju mladinske lirike: vodi otroke v naravo, jim kaže — ponekod v priljubljeni personificirani ali pravljični obliki — njene pojave, pripoveduje o dogodivščinah domačih živali, slika otroško življenje in udari kdaj pa kdaj na vesele, šaljive strune, a včasi tudi na otožne, vendar prevladuje v zbirki veder, radosten sprečen in ljubko naiven ton. Motivično obravnava bolne in »bolne« otroke, pripoveduje o otroških igrah, v dveh pesmicah obuja verska čustva, v nekaterih motivih (zlasti v »Micici«) tudi socialne; marsikatera pesem ima izrazito moralno poanto.

Oblikovno in jezikovno je Rudolfova preprosta; njena lirika kvalitativno ne preseneča, ima bolj značaj pesniškega kramljanja kakor pa izrazitega poetičnega ustvarjanja. Njen kramljajoči pesniški izraz se kaže tudi v preprostih, ponekod kar preveč vsakdanjih podobah in v prav takih rimah, ki poleg tega niso vedno pravilne ali čiste (ozdraviš — miš, kljuva — buva, sem — čem, mucek — hajdiček i. dr.). Vzlic temu pa bo Rudolfova uspela pri mladini tudi po zaslugi svojih lahkih prijetnih verzov, takisto zaradi nezahtevnih misli, prispodob in nazornih podob, ki jih otrok kaj hitro razume, pa zaradi lahnega humorja in toplega vživetja v otroški svet. Posebno dobre so pesmi: »Milanček boluje«, »Mala Ljudmila«, »Tička je „bolna“«, »Tonček«, »Kolo«, »Pomladne« in »Nadica«.

Pesmi v zbirki »Sončece, sij!« so v glavnem primerne za mladino od 6 do 12 leta vendar jih bo dober bralec ali bralka s pridom prebirala mlajšim, kakor bo tudi starejšim marsikatera pesmica zaradi jasne vsebine in prijetne oblike nudila zadosten užitek. Ta ali oni motiv, predvsem »Vsi sveti«, je po svojih pesniških mislih nekoliko oddaljen povprečnemu obzorju teh let.

Rudolfova je izpovedala svoj vedri pogled na svet takoj v prvi pesmi, ki je dala zbirki naslov:

Sončece, sij!
Sij v naše misli da bodo »vetlejše«
sij v naše duše da bodo toplejše,
da iz srca nam da iz oči
svit postoterjen v svet zakipi —
sončece, sij!

So to besede, katerih smisel je bližji in potrebnejši doraslim kakor pa mladini, ki ima že v sebi nekaj takega sonca. Bomo li mogli sedaj, ko nam je zasijalo toplo pomladno sonce, ustreči pesniški želji in postoteriti v sebi večni sončni svit? Saj je sonce enako v naši sreči in nesreči! Bo li naša duša postala sedaj svetlejša in toplejša?

Ton dobre volje doživljenja in izpodbudne ljubezni do otroškega in živalskega sveta preveva malone vso knjigo V. Rudolfove in ji je vtisnil sončni pečat; že s te strani je zbirka priporočljiva.

Saša Dobrila je v naslovni risbi, ki je reproducirana tudi v modrem tonu na srebrni podlagi (Narodna tiskarna je zbirko okusno natisnila v modri barvi) učinkovito izrazil osrednjo pesniško podobo knjige. Vsaka pesem je opremljena vsaj z eno, mnoge pa tudi z več risbami, ki niso vse enako posrečene, vendar so med njimi nekatere prav dobre v kolikor so nazorne, preproste, neposredno pripovedne; posebej je treba omeniti posamezne drobne risbe. Dobrila se razvija v zanimivega mladinskega ilustratorja; z izpopolnjevanjem v tehniki in s študijem narave utegne doseči višjo ravén, tembolj, ker kaže dokaj živo fantazijo. Dobre risbe v tej zbirki ustrezajo drugemu namenu take knjige: zvabiti otroke k posnemanju risb, kar je najboljša vaja v oblikovanju telesnosti in kar ustvarja prvo podlago za bodoče smotrnejše risanje.

Zbirka »Sončece, sij!« se potemtakem polnovredno pridružuje dosedanjim zvezkom *»Police za male«*, najsi jo ta ali on prekaša, obenem je uveljavila v slovenskem mladinskem slovstvu novo ime. Upam, da Vida Rudolfova ni še povedala zadnje in dokončne pesniške besede.

Dr. Ogrinova knjiga o Dolenjski

Kakor smo že zabeležili, je izšla v samozaložbi okrog sto strani obsegajoča obilno ilustrirana knjiga dr Franceta Ogrina *»Tam dol na Dolenjskem«*. Pisec je označil značaj in pomen knjige s spodnjim naslovom: »Prikaz Dolenjske v besedi in pesmi.« V uvodu je povedal še tole: »Dolenjska je svojevrstna dežela. Njene zemljepisne in geološke posebnosti, njene pokrajinske lepote in značilnosti se opisujejo v raznih spisih. Nimamo pa še večjega spisa o tem, ali in v koliko so te lepote in posebnosti odjeknile v slovenski pesmi. To nalogo poskuša rešiti moja knjiga.«

Dr. Ogrin je razdelil svoj spis v tri dele. Prvi ima naslov *»Po sončni Dolenjski ob pesmi slovenski«* in obravnava najprej zemljepisni obseg Dolenjske in nastanek imena, nato se posebej pomudi pri gorstvih, gričevju in dolinah, obišče vinske gorice in dolenjska polja; povsod se razgleduje po narodni in umetni pesmi in citira vse, kar je kot prizadevni paberkovalec po naših pesniških njivah opazil v zvezi z Dolenjsko. Po tem splošnem pregledu prihaja pisec k *posameznim dolenjskim krajem* in zopet vprašuje, kaj pravijo pesniki o njih lepoti, posebej še o Novem mestu; to poglavje se končuje s kratkim pregledom krajevne zgodovine. Nadaljnje poglavje prvega dela dr. Ogrinove knjige je posvečeno *vodovju* in navaja pesniške odmeve Save, Krke, Rinže. V četrtem poglavju se opisujejo *značilnosti gorskega in nižavskega sveta*, v petem pa *dolenjsko ljudstvo v svojem bitju in žitju*. Šesto poglavje obsega *izbor splošnih pesniških motivov* o dolenjski krajini. V vseh teh poglavjih so citirani mnogi slovenski pesniki, posebej še Fran Levstik, Stritar, Kette, Golia, Cvelbar, Severin Šali.

Drugi del dr. Ogrinove knjige se imenuje *»Pestra Belokrajina — stari šeg domovina«*. Najprej imamo tudi tu pokrajinski oris nato pregled krajev, v drugem poglavju obravnava pisec belokranjsko narodno kulturo in izraze njene samobitnosti, posebej še v jeziku in v narodnih običajih, pri čemer je podrobneje opisano praznovanje kresa, belokranjsko kolo in metliško kolo, dalje narodna pesem in nrav Belokranica. Vprašanju, kako opevajo Belo Krajino pesniki-rojaki, je pisec odmeril posebno poglavje. Tu so zastopani predvsem Oton Župančič, E. Gangl, Vinko Beličič, Oton Berkopec in Mara Tavčarjeva.

Tretji del ima naslov *»Dolenjska v davnini«* in obravnava — vedno glede na pesniške odmeve — pohod Hunov skozi naše kraje, turške vpade, kmečko podložništvo in kmečke upore. Zaključna beseda povzema nekatere pojave in probleme, ki jih je nakazal ta prvenstveno poetični sprehod po lepi, a danes tako žalostni Dolenjski.

Posebnost knjige so ilustracije, med katerimi so najznačilnejše reproducirane na posebnih prilogah in dajejo dr. Ogrinovi knjigi posebno pestrost in mikavnost. Reproducirane so vedute nekaterih mest in trgov, slike gradov in narodne noše.

Načinu kako je pisec sestavil svojo knjigo, bi mogli oporekati; gradivo je namreč vse preveč razdrobljeno in bi delo bolj učinkovalo, če bi imel bralec najprej zgoščen in jedrnat opis krajev, nato pa skupaj izbor iz poezije; tako bi se bolj zabrisala fragmentarnost, a pridobila bi preglednost. Ob tej metodi, kakor jo je pri sestavi uporabil dr. Ogrin, je »svega po malo«, kakor pravijo onkraj Kolpe, vendar je gradivo preveč razbito in najde premalo, kdor išče poučnih podatkov, a preveč tisti, ki ga mikajo estetski aspekti na Dolenjsko, saj so objavljeni verzi kaj različne vrednosti. Knjiga bi pač samo pridobila, če bi avtor priobčil tudi značilne krajevne opise iz pripovedne proze, saj je v nji prenekdrat več poezije kakor pa v marsikateri pesmi.

Vzlic temu pa je delo dr. Franceta Ogrina zaslužno in vredno pozornosti dolenjskih rojakov, pa tudi drugih Slovencev: kot spomin na Dolenjsko, ki [illegible] in kot spomin k njeni bodoči obnovi.

SPORT

Mnogo vika na proslavi Mladike

Skromen in nevaren nogomet na otvoritvenih tekmah letošnje sezone — Hermes zmagovalec turnirja, Mladika prejela tolažilno darilo

Ljubljana, 11. aprila.

Po dolgem odmoru je Ljubljana za praznike spet imela svoj nogometni turnir, in sicer ob proslavi 20letnice Mladike s sodelovanjem še treh domačih enajstoric Hermesa, Most ali Iztoka in Žabjaka. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je blagohotno prevzel gospod prezident pokrajinske uprave, ki je poklonil tudi darilo za zmagovalca, prireditelje pa so podprli tudi slovenski domobranci in precej številno občinstvo, ki bi očitno še zmerom rado obiskovalo športne prireditve. Proslava je torej v moralnem in tudi gmotnem pogledu lepo uspela, in Mladika zasluži za letošnjo otvoritev nogometne sezone nedeljeno priznanje.

Manj zadovoljiva je bila športna stran sporeda, ki ga je bilo treba odigrati na lepo preglednem, toda mnogo premajhnem travniku poleg Mladinskega doma na Kodeljevem, kjer je bilo dobro videti tudi mnogo prizorov, ki spadajo pod strogo poglavje športne discipline. Če že včasih našim igralcem nogometa nikakor ni bilo mogoče vcepiti, da ta igra ni telesno obračunavanje posameznih najmočnejših in najbolj ostrih igralcev, temveč dobro pretehtano skupno delo enajstih ljudi, ki s spretnostjo duha in telesa osvajajo teren in si prizadevajo doseči končni cilj — zgoditke in zmago, je to tem manj mogoče danes, ko so tako rekoč prepuščeni sam sebi, saj so naši športni forumi malone čisto neaktivni in je vsaka kazen za nešportno igro bolj ali manj iluzorna. V tej zavesti sta se lotila borbe, predvsem za glavno darilo, oba finalista in malo bi mogli res pozitivnega zapisati o tej najvažnejši tekmi turnirja ki je morala biti celo podaljšana zaradi remisa v rednem času. Na tem mestu moramo še posebej omeniti tudi pestro sestavo enega izmed nastopajočih moštev, ki se je pojavilo z naslovom Most ali Iztoka, imel pa je v svojih vrstah nič manj kakor sedem igralcev iz ostalih ljubljanskih klubov. Bodisi s temi gosti ali »pridobitvami« kakor koli, eno je gotovo: šport se mora gojiti po športnih pravilih, ki narekujejo veljati za vse enako! Toplo priporočamo nogometni zvezi da se nekoliko pozanima za svoje raztreseno članstvo in uredi razrahljane razmere, ker bo sicer ta sedanji šport krenil v napačno smer.

Zdaj pa nekaj besed o tekmah samih!

Prvi dan, v nedeljo, so igrali:

Mladika—Korotan Subjun. 0:0. — Igra dveh enakovrednih mladinskih enajstoric, ki kljub naprezanju z obeh strani ni prinesla odločitve.

Moste—Žabjak 4:0 (3:0). — Gladka in zasłužena zmaga boljšega izmed nasprotnikov. Poraženi so si zastreljali častni gol pri enajstmetrovki.

Hermes—Mladika 2:0 (0:0). — Krepak odpor domačinov je držal vso prvo polovico igre, potem pa so morali kloniti. Toda ne za dlje kakor za oba zgoditka, kajti tik pred koncem so imeli možnosti za izenačenje, ki bi niti ne bile neutemeljeno.

Drugi dan, v ponedeljek, so nastopili:

Korotan—Mladika jun. 3:1. — Živahno srečanje dveh drugih garnitur starejših naraščajnikov, med katerimi so se neoporečno uveljavili tovariši z Rakovnika.

Mladika—Žabjak 8:0 (3:0). — Tekma, v kateri so pristaši slavljenca prišli izdatno na račun. Bilo je golov za koš in še več bi jih lahko bilo, saj so domačini travnika počeli z Žabjačani, kar se jim je zdelo.

Hermes - Moste 2:1 (1:1, 1:0)

Hermes: Razbornik, Antonič, Aljančič, Sočan B., Sočan D., Košenina, Goršič, Razbornik II, Gvardjančič, Aljančič II, Tuma.

Moste: Oblak, Piškar, Nagode, Pišek, Janež, Rot, Nagode, Fajon, Gost, Kumar, Hacler.

Živahna in mestoma nevarna igra ki je kmalu pokazala da so Šiškarji pripeljali s seboj bolj vigrano moštvo. Po strelu iz kota je že v 17. minuti Razbornik zabil vodilni gol in tako je ostalo ob vidni premoči gostov do odmora. V drugem delu igre so Moščani tu in tam le prišli do besede in res se jim je v 26. minuti posrečilo izenačiti po Kumarju. Igra se je zdaj spremenila v divje nabijanje, ki so mu pridno kumovali tudi gledalci. Bilo je vika in krika, na prostoru in okrog njega, kakor v pravi areni, toda izid se ni menjal več in igro je bilo treba podaljšati. V naslednjih 30 minutah je Aljančič zabil zmagoviti gol in Hermes je postal zasluženi zmagovalec turnirja.

Višina ljubljanskega nogometa pa je po najnovejšem obupno skromna.

Kot sodnika sta poslovala gg. Makovec in Erlih, slednji nad vse požrtvovalno v treh tekmah I. moštev, kar pa mu je v zadnji izmed njih nakopalo precej neupravičene jeze med gledalci. Prvi dan jih je bilo do 800, na praznik pa še nekaj več. Društvo so v obeh dnevih počastili vidni predstavniki javnih oblastev, ki so opravili tudi zaključno svečanost z izročitvijo pokalov.

Mladika je stopila v 21. leto; ob svojem prvem nastopu v njem je pokazala življenjske sile, ki obetajo nov razmah. Pa čeprav splošni športni okvir prazniških prireditev ni bil vreden bogatih tradicij na tem torišču!

Drobiž po svetu

Minula velikonočna praznika sta tudi drugod po svetu spravila med športniki na plan vse, »kar leze ino gre«. Dolga je vrsta zanimivih športnih izidov in premalo je tukaj mesta, da bi jih lahko že danes zabeležili do slehernega, zato objavljamo samo najvažnejše, kolikor so bili dosegljivi iz prvih virov:

(Iz nogometa): Dresdner SC (nemški drž. prvak)—Vienna 6:2, DSC—FAC (Dunaj) 2:0, Austria—Vienna 2:1, FAC—Austria 2:1, Schalke 04 (biv. nemški prvak)—Köln 99—Sülz 07 2:1, Rapid—Sportklub (Dunaj) 9:4, Rote Jäger—Mannheim 8:1, rumunsko vojaško moštvo iz Temešvara—nemško vojaško moštvo iz Beograda 3:2, Bayern (Monakovo)—moštvo slovaške vojske (Bratislava) 1:1, SK Žilina—reprezentanca Gor. Šlezije 1:1 itd.

(Iz boksa): Španski boksarji so na domačih deskah zmagali nad slovaškimi s 14:2 točkama.

Mali oglasi

Službe išče

KOT ZAČETNICA za prešivalko želim iti k čevljarju. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8375-1

TRG. POMOČNICA vešča trgovine z mešanim blagom z znanjem gospodinjstva in kuhe, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Po možnosti z oskrbo v hiši«. 8404-1

GOSPODIČNA vešča kuhe in vseh hišnih del, išče mesta k manjši boljši rodbini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resna in čista«. 8403-1

Službo dobi

SLUŽKINJO za vsa hišna dela iščem za malo družino. Hrana in oskrba dobra, plača lepa. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8169-1a

GOSP. POMOČNICO iščemo za takoj. Gledališka 16/II. 8161-1a

GOSP. POMOČNICO in postrežnico — takoj sprejmemd v stalno službo. Domobranska cesta št. 7. 7985-1a

FRIZERKO sprejme takoj Karinič, Jernejeva 1. 7845-1a

KROJ. POMOČNIKA za moška velika dela sprejme takoj prvovrstni krojaški salon. Ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Dober zaslužek«. 8370-1a

POSTREŽNICO iščem. Černetova 30, pritličje. 8354-1a

BOLN. STREŽNICA zdravo in pridno dekle, dobi takoj stalno službo. Vsa oskrba v zavodu. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8374-1a

NEGOVALKO za 3-letno punčko iščem. Predstaviti se v Leonišču soba 46. 8391-1a

KMEČKEGA FANTA mlajšega, za vrtna dela sprejmem takoj z vso oskrbo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8377-1a

GOSP. POMOČNICO samostojno in pošteno, išče 4-članska družina. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8392-1a

DOBRO ŠIVILJO v za perilo za na dom rabim takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8430-1a

REVNO DEKLE ali begunko sprejmem k 6-letnemu otroku. Dogovor od 12.30 do 13.30. Medvedova ul. 17, Travnik. 8422-1a

Zaslužek

DRUŽABNIKA- mizarja iščem zaradi povečanja obrata k solidnemu mojstru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 8372-3

KONVERZACIJO nemško, dajem. Pridem na dom med opoldanskimi in večernimi urami. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uspešna metoda«. 8431-3

Prodam

SEMEN. KROMPIR (20 kg) dam za malo njive. — Prodam več fantovskih oblek in 2 para nizkih čevljev št. 37. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8402-6

DREVESA jabolka, najboljša, visoka in nizka, hruške, marelice, breskve, vrtnice ovijalke, ribes, kosmulja, lepotno grmičje, španski bezeg za ograje itd., prodaja ceneje vrtnar: Zg. Šiška, Pod hribom 40. 7775-6

PEGE IN LIŠAJ Vam zanesljivo odstrani Alba krema. — Drogerija Kanc, Židovska ulica 1. 7836-6

PREKLE ZA FIŽOL lepe, smrekove, prodam. Dobijo se v gostilni Pengov, Dolenjska cesta 19. 8367-6

OMARO za OBLEKO dobro ohranjeno, 2 nočni omarici in malo pločevinasto banjo prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8366-6

MOŠKO KOLO znamke »Diamant« zamenjam za klavirsko harmoniko. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8357-6

OTROŠKO POSTELJO belo, emajlirano, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8363-6

ŠPORTNI VOZIČEK zamenjam za protivrednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim 44«. 8390-6

KINO PROJEKTOR in snemalna kamera z 15 filmi 16 mm ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8388-6

MOŠKO KOLO v dobrem stanju naprodaj v Trnovem, Krakovska ul. 19. 8387-6

OTROŠKI VOZIČEK globok, dobro ohranjen, predvojni, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8385-6

PERILO! Prodam damast prta in prtiče, dobro ohranjeno predvojno blago. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8382-6

PISALNI STROJ »Olivetti« prodam. Pevec, Medvedova 12. 8381-6

POSTELJO vložek in žimnice prodam. Rožna dolina, cesta XI, št. 12, pritličje. 8379-6

ZAPESTNICO ročni izdelek, starinsko jedilnico s salonom, damski usnjeni suknjič in krzneno jopo (Fohlen) prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8387-6

TISO (Taxus) krasno, prodam. Domobranska cesta 1/I. 8400-6

LOVEC letniki 1924, 1925, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1936, 1937, 1938, 1939, popolnoma novi, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8396-6

OVČJO VOLNO za blazine, odeje, 10 kg, prodam. Resljeva c. 4b, II. nadstropje, desno. 9393-6

KROMPIR semenski, prima, 200 kg in gnojilo dam proti 3.5-kratni vrnitvi v jeseni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za oba pošteno«. 8417-6

DVE TISI 1.5 m visoki drevesci, prodam, Inž. Prezelj, Wolfova ulica 3. 8416-6

KOSITRNO MREŽO 1 m visoko, okrog 60 m zamenjam za protivrednost. Ponudbe z navedbo vrste in količine blaga na ogl. odd. Jutra pod »Najcenejša ograja«. 8414-6

SLOV. PRAVNIK letniki 1927, 1928, 1929, 1930, 1938, 1939, 1941, popolnoma novi, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8396-6

OTROŠKO POSTELJO emajlirano, z mrežo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8409-6

MODERNE OPREME za spalnice in kuhinje prodaja najceneje mizarstvo Vidmar, Vodnikova c. 31. 8410-6

STARO POHIŠTVO postelja, omara za obleko, miza in 3 stoli naprodaj. Ogled v sredo in četrtek od 14. do 18. ure, Gosposvetska št. 13, Kolizej, vrata 68. 8406-6

ŠIVALNI STROJ »Singer«, pogrezljiv, tovarniško nov, prodam. Simandl, Dvořakova 3. 8418-6

BLAGO za damski plašč ali deško obleko ter blago za predpasnik, prodam. Zeljarska 11-I, Kolezija. 8419-6

FIŽOLOVE KOLE dobe člani »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Frančiškanski ul. 6. 8426-6

2 HARMONIKI klavirski, Scandali, novi, 120 in 97 basov, prodam. Sv. Petra 42. 7999-6

Kupim

Bele zajčje KOŽE kupuje trgovina »Julijana«, Frančiškanska ul. 8315-7

Brehms, TIERLEBEN, veliko izdajo, kupi Josip Prusnik, Gosposka ul. 10. 8287-7

PERZIJANER JOPO, boo, ovratnik in muf — samo dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na naslov: Lužar Marija, Lepodvorska ulica štev. 14. 8052-7

KLAVIR ali PIANINO dobre znamke, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Mehanika«. 8051-7

ZNAMKE celotne zbirke ali posamezne, boljše serije, tudi prekomorske, kupim — razen pokrajinskih. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Boljše«. 7844-7

PREDMETE umetniške vrednosti, tudi srebrne, kupuje in prodaja trgovina »Umetnost« v Kolodvorski ul. 30. 7592-7

KOŽE DIVJAČINE in domačih živali kupuje krznarstvo Rot. Mestni trg št. 5 1—371—7

KNJIGE, ČASOPISE in REVIJE raznovrstne, kupuje knjigarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 4. J-375-7

VRECE prazne cementne in slične, papirnate, kupuje PETROLFTA, Ciril-Metodova (Tyrševa) št. 35a. J-380-7

ZNAMKE, kompletno zbirko ali posamezne partije, tudi prekomorske, razen pokrajinskih, kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Znamke«. 7148-7

BRZOPARILNIK 50—70 litrski, v uporabnem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brzoparilnik«. 8356-7

KLAV. HARMONIKO do 96 basov kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjena harmonika«. 8359-7

OTROŠKI VOZIČEK globok ali športni, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Voziček plačam dobro«. 8358-7

KOLESI damsko in moško, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupim«. 8360-7

ŠPORTNI VOZIČEK kakršen koli, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim takoj«. 8384-7

OTROŠKI VOZIČEK globok, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno 7«. 8383-7

OTOMANO čedno, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Otomana«. 8420-7

FON APARAT za sušenje las, kupim. Naslov v ogl odd. Jutra. 8424-7

NAMIZNI PRT gladko beli ali damast, platno za blazine in rožnato svilo za pernice, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nevesta«. 8429-7

V najem

NJIVO parcelo, tudi ledino, 1000 kv. m, vsaj znotraj bloka, rabim za poskusne svrhe. Inž. Prezelj, Wolfova ulica 3. 8415-17

VELIKO SKLADIŠČE v sredini Ljubljane, pripravno za pisarne, trgovino, obrt ali kar koli, oddam takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8405-17

Posest

PARCELO ali majhno hišo kupim. Prevzamem tudi dolg v hranilnici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sončna parcela«. 8362-20

PARCELO industrijsko, kupim ev. zamenjam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1500«. 8394-20

PARCELO kjer koli na periferiji, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zemljišče«. 8413-20

HIŠO kupim za 1.5 milijona ali več. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovec«. 8412-20

HIŠO do 500.000 Lir, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Periferija«. 8411-20

Stanovanja išče

2-SOB. STANOVANJE s souporabo kuhinje in kopalnice iščem. Sem poročen in brez otrok ter ves dan odsoten. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inženjer«. 7813-21a

PRAZNO SOBO garsoniero ali enosobno stanovanje, išče državni uradnik. Naslov na ogl. odd. Jutra pod »Sončno«. 7722-21a

Sobo odda

SOSTANOVALCA boljšega, sprejmem v popolno oskrbo k sinu četrtošolcu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8401-23

Sobe išče

DOBRO SITUIRAN petdesetletnik išče sobo s hrano čez poletje v predmestni hiši z vrtom najraje Pod Rožnikom, Zg. Šiški ali Kosezah, kjer bi imel priliko, sončiti se. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Letovišče 1944«. 8231-23a

OPREMLJENO SOBO po možnosti s posebnim vhodom, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Opremljeno«. 8365-23a

OPREMLJENO SOBO išče gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »M. Morave«. 8355-23a

OPREMLJENO SOBO lepo, sončno, blizu opere, iščejo pri samostojni dami nujno Boris Popov, Opera. 8386-23a

SOBO z dvema posteljama, v jugozapadnem delu mesta, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tiho«. 8330-23a

PRAZNO SOBO iščeta mlada zakonca brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakonca«. 8425-23a

Razno

SREBRNE PREDMETE,

KOVANCE, DENAR, NAKIT IN DRUGE DRAGOCENOSTI VAM VNOVČI TAKOJ V GOTOVINI

Al. Planinšek,

Knafljeva ulica 3/I. (bivša Dvoršakova ulica)

BRILJANTNI KRIŽEC zlat, z modrimi safirji in zlata verižica sta se izgubila. Ker je drag spomin, se prosi najditelja, da odda proti primerni nagradi v ogl. odd. Jutra. 8371-37

ZLATO VERIŽICO z obeskom je izgubila dne 7. aprila revna dijakinja. Ker ji je drag spomin prosi poštenega najditelja, da jo vrne proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 8361-37

ZELENI PAPAGAJČEK po imenu »Koko« se je izgubil. Oddati ga je proti nagradi Karlovška 20, Štefančič. 8125-37

SREBRN PRSTAN se je našel v Rožni dolini. Dobi se v ogl. odd. Jutra. 8398-37

PAR ROKAVIC ženskih, modrih, pol semiš sem izgubila na Vel. ponedeljek popoldne na poti Rožnik — Strelišče. Najditelja prosim, da iste odda proti nagradi v ogl. odd Jutra. 8389-37

ROKAVICO sivo, usnjeno, sem izgubila na Vodmatski cesti. Najditelja prosim, naj mi jo vrne proti nagradi na ogl. odd. Jutra. 8399-37

»OMEGA« URO z zlato verižico je izgubil begunec na velikonočno nedeljo med pol 6 in pol 7. uro zvečer od gostilne Kačič po Ciril-Metodovi ulici, mimo kolodvora, Jegličevi ulici do Ravnikarjeve ulice. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 8408-37

KDO POSODI ali dá v shrambo proti odškodnini omaro za obleko. Naslov v ogl. odd. Jutra. 8364-37

ANGL. FOKSTERIER zelo kosmat, bel z rjavimi in črnimi lisami, se je izgubil. Sliši na ime Doddy. Svarim pred nakupom. Oddati proti dobri nagradi: Škrabčeva ulica 5. 8407-37

OČALA temna, sem izgubila v petek opoldne v času alarma od Narodne tiskarne čez Muzejski trg, mimo policije. Najditelja prosim, naj jih odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 8421-37

ODPOTUJEM v več krajev Italije dne 19. t. m. Kdor ima kaj za sporočiti ali oddati, naj se zglasi v ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva«. 8428-37

SVEŽENJ KLJUČEV v usnjenem ovoju se je izgubil v soboto opoldne. Prosim oddati proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 8368-37

DEČEK, ki mi je vzel dne 10. t. m. dopoldne ob 9. uri v tramvaju št. 4, prihajajoč iz Viča, v gneči med izstopanjem pri pošti, mojo denarnico iz žepa, se poziva, da jo z vso vsebino najpozneje v treh dneh odda v ogl. odd. Jutra. — Pri dejanju je bil opažen in je dobro znan. Če do navedenega roka denarnica ne bo prinešena, bo sledila prijava policiji. 8427-37

Hiromantinja MARIJA Vam točno označi Vašo življenjsko pot. Sprejema od 10.—12. ter od 14.—17. Ob nedeljah od 10.—12. Novi trg 1/I. 8423-37

Borza dela išče

za takojšnjo zaposlitev v Ljubljani (Unterführerschule — Laibach):

16 čevljarjev,
2 krojača,
1 sedlarja.

Prijave in pojasnila pri Borzi dela v Ljubljani, križišče Bleiweisove in Gosposvetske ceste.

Voznika,

ki je vajen razvažanja brezalkoholnih pijač in dela v delavnici sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Voznik«.

Zamenjam

1-nadstropno, 3-stanovanjsko hišo v Ljubljani s kmečkim posestvom v bližini železnice. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Kmetsko posestvo«.

✝

Umrl nam je 8. aprila ob 6. uri zjutraj v 71. letu starosti naš preljubi soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Valentin Jager

posestnik in mesar

Dragega pokojnika smo pokopali na velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne na farno pokopališče v št. Vidu nad Ljubljano. Dragega pokojnika ohranimo v lepem spominu.

Št. Vid nad Ljubljano, Ljubljana, dne 11. aprila 1944.

ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Po kratkem trpljenju nas je zapustila naša mamica, stara mama, sestra, svakinja in teta, gospa

Podreberšek Nežika

vdova policijskega nadzornika

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 12. t. m. ob pol 3. uri z žal, kapele sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Celovec, Graz, Mengeš, dne 10. aprila 1944.

Žalujoče rodbine:

PODREBERŠEK, LEX, ŠKOFIC, LUKAN, BRESKVAR, PREZELJ ter ostalo sorodstvo.

✝

Dotrpel je naš ljubljeni oče, stari oče, stric in tast, gospod

Leopold Žužek

sodni nadsvetnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Andreja, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Mar. Oznanjenja.

Ljubljana, dne 11. aprila 1944.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Dotrpela je in mirno v Gospodu zaspala naša draga mama, gospa

Marija Terček

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 13. t. m. ob pol 3. uri popoldne z žal, kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. aprila 1944.

ŽALUJOČA RODBINA.

✝

Za vedno nas je zapustil, previden s tolažili sv. vere, naš ljubljeni mož, oče, brat, svak, stric in bratranec, gospod

FRANC BUH

trg. poslovodja

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 13. aprila t. l. ob 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Vrhnika, Wien, dne 11. aprila 1944.

Globoko žalujoči:

MARIJA, žena; MERI in PAVLA, hčerki ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Vsem, ki ste na kateri koli način sočustvovali z nami ob izgubi našega

Ciuha Viktorja

izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi čč. duhovščini, gg. zdravnikom in sestram sanatorija Leonišča, nadalje gospodu zastopniku župana mesta Ljubljane, vsem stanovskim tovarišem, prijateljem in znancem, ki so mu poklonili cvetja in vencev, in ga spremili na njegovi poslednji poti.

Sv. maša se bo darovala v četrtek, dne 13. t. m. ob 8. uri zjutraj pri glavnem oltarju v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 12. aprila 1944.

ŽALUJOČI OSTALI.

A. E. Weirauch: 25

VELIKI GOSLAČ

Roman

»Prvič? Ljubi Bog, stotič nemara!« Pa se je hitro popravil. »Reči hočem, ne zdaj ... ne zadnji čas ... in ne v tej obliki. Da bi bil prekinili kak koncert kar pri sredi, se res ne morem spomniti ... a da sva odpovedovala turneje ... preklicevala pogodbe ... plačevala konvencionalne globe ... to nama je bila vsakdanja zabavica ... in vselej takrat, kadar ...«

»Kadar?«

»Moj Bog, res, zakaj pa ne bi povedal? Zmerom takrat, kadar sva se baš hotela oddahniti ... Nekoč je imel Mario takšno milo prijateljico ... ljubeznivo, nedolžno stvarco, ki mu ni trapila živcev ... vsi smo imeli vtis, da je neznansko zaljubljen in srečen ... prav tedaj sva imela koncert na Dunaju, potem smo se hoteli peljati na Semernik na oddih, veseli smo bili kakor otroci ... pa se ti prikaže tista ženska kakor strela iz jasnega — in konec! Potovanje, prijateljstvo, Mariovi dobri živci — vse je šlo po zlu! Mario se je odpeljal s svojim zmajem v Visoko Tatro, meni pa je ostala prijetna naloga, tolažiti ubogo dekletce in jo udržati, da ni šla v vodo.«

»Jaz ne pojdem v vodo.« Z otrplimi ustnicami se je nasmehnila. »Obljubljam vam, da z menoj ne boste imeli neprijetnosti.«

»Še tega bi se manjkalo!« je revsknil Wiethoff. »Vi ste konec koncev človek posebne vrste! Vse kaj drugega kakor neumno dekletce! In velika umetnica ste! Slišite? Jaz tako pravim in ne samo zdaj! Tega ne smete nikoli pozabiti!«

»Hvala lepa! In kaj mi hočete še povedati? Res, to me pomirja ...«

»Pred dvema letoma ... da, kaki dve leti bo tega ... je bil Mario zaročen. Z neko gospodično iz najboljših krogov. Javno zaročen, z vsem tamtamom, s slikami v vseh listih in tako dalje. Takrat ženska seveda ni mogla upati, da bi že s svojim pojavljenjem vse prevrnila. Morala se je zateči k močnejšim sredstvom. Dala se je najti v postelji ... dala se je najti, pravim, s prazno cevko od veronala v roki, na mizi pa je ležalo odprto poslovilno pismo na Maria. Vrag si ga vedi, kam je bila stresla veronal, požrla ga vsekako ni! Da, dve tableti nemara, da se je korenito naspala! To sem že takrat rekel, a Mario ji je kakopak verjel, kakor ji vse verjame.«

»Doma sva ... hvala vam, Wiethoff ... za spremstvo ... in za vse ..«

»Samo gor vas še spremim ...« Ozrl se je po oknih. »Sicer je že vse temno ... a vendar bi vas rad predal Jožefu v roke.«

Služkinje so bile že v posteljah, toda odklenil je Jožef, in po tem, kako sta se z Wiethoffom spogledala, je Inge videla, da ve, kako in kaj — mnogo bolje od nje same.

»Nu, Jožef, smo že spet tam,« je s posiljeno veselostjo rekel Wiethoff. »Spravite milostivo v posteljo in skuhajte ji špajkovega čaja!«

»Ni treba,« se je Inge nasmehnila. »V posteljo se spravim sama in spala bom brez špajke ... in brez veronala. Saj vidite, da sem docela mirna. Samo trudna sem, strašno trudna ...«

Da je trudna, ni bilo laž, in prav tako ne, da je mirna. Strah, ki ga je morala prebiti zaradi Mariovega zagonetnega izginjenja, je bil tako neznosen, da se ji je zdelo zdaj vsako, tudi najhujše pojasnilo odrešenje. Živci, napeti, kakor da bi se hoteli raztrgati, so ji kar kričali od muke. Strune niso bile popokale — Wiethoff jih je bil s svojimi besedami odvil, in zdaj so bili njeni živci podobni ohlapnim, nemim strunam, ki jim ni mogla nobena reč več izvabiti glasu. Mario ni ležal z razbitimi udi v kaki temni kleti — take slike so ji namreč prej vstajale pred očmi — ampak se je bil rade volje odzval klicu, ki ga je bil dosegel — kam je bil šel in s kom, ji je bilo ta mah skoraj vse eno.

Izmučena je bila tako, da je zaspala precej, ko je legla v široko, mehko posteljo, in njene sanje so bile rahle in svetle, polne dobrodejne, sproščujoče godbe.

Ko se je zasvitalo, jo je zbudilo vreščanje vrabcev. Še v polsnu se je upirala prebujenju, rada bi se bila znova pogreznila v tolažilno nezavest, toda misli so čedalje jasneje in ostreje rezale v blago meglo. Vse upiranje je bilo zaman, vzdihnila je, odprla oči in zastrmela v somračni prostor, kjer so zabrisane lise počasi dobivale trdno podobo. Morala se je navaditi in pogledati resničnosti v oči, da ubere pravo pot. Lahko pač ni bilo, o ne ...

Sedela je v postelji, z rokami ovitimi okrog pritegnjenih kolen, in prvo, na čemer so ji obstale oči, je bil napol pripravljen kovčeg. Tega bi morala danes vzeti s seboj na pot ... ali je mogoče, da je Mario pozabil potovanje, ki sta se toliko veselila nanj? Potovanje ... zunaj se pričenja krasno poletno jutro ... prvi sončni žarki padajo skozi režo v zastoru ... zdajle bi morala z Mariom zbrzeti v svet, na počitnice ... a Maria ni nikjer. Prvikrat so ji planile solze v oči in jele druga za drugo drseti po licih, ne da bi se bila spomnila in jih obrisala. Res grdo je bilo od Maria, da jo je pripravil ob to potovanje. Kako more biti tak krepak mož tolikšen slabič! Morda je zdaj že na poti .. z ono drugo ... kdo, ve, ali se niti za hip ne zgane v njem spomin na njo, ki jo je pustil tu ... na ženo?

Na ženo! V tej besedi je bila neskončna tolažba. To je čutila — tiste prve ure, tiste prve dni. Da jo je bil storil svojo ženo, je bilo velik dar. Pravico ima, da ostane v njegovem stanovanju, med njegovimi stvarmi.

Niti za uro, niti za minuto ne bo zapustila stanovanja. Saj bi se utegnilo zgoditi, da se vrne ... oh, tega se skoraj ne upa nadejati ... a telefoniral bo nemara le, čeprav samo toliko, da Jožefu kaj naroči. Ne more si zamisliti, da nje ne bi bilo pri telefonu!

Sedela je pri telefonu, na kolenih je imela knjigo, ki je ni čitala, in držala roko zmerom pripravljeno, da jo iztegne, kakor hitro pozvoni. Zvonilo je spet in spet, in vsakikrat jo je izpreletelo kakor električna iskra: Wiethoff je klical, vprašal je sicer, ali je kaj slišala o Mariu, a samoumevno se mu je zdelo, da ni. Ponujal ji je svoje usluge, hkratu pa sam ni vedel, kako naj ji pomaga, in kar odleglo mu je, ko ni nič zahtevala od njega. Tudi on je bil potreben, da se oddahne, vso sezono je že snoval načrte, zdaj pa je imel ladijsko vozovnico v žepu in mudilo se mu je odriniti na pot. Mario že ve, kje ga lahko dobi, in za vsak slučaj pove tudi nji, da ga bo vedela kod iskati, če bi bilo treba. Tolažil jo je s praznimi besedami, češ, upajmo, da se bo kmalu vse uredilo — toda prepričanja v njegovem glasu ni bilo čutiti.

Schriftleiter - Urejuje: Davorin Ravlen. — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag - Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja: Stanko Virant. — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle - Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič